

Годишен доклад за действието

2024

SOS ДЕТСКИ
СЕЛИЩА
БЪЛГАРИЯ

Защо сме тук?

Като дете имаш нужда от човек, който наистина те вижда и който винаги е до теб, независимо какво се случва. Някой, който те държи за ръката, когато си малък и който вярва в теб, когато пораснеш и правиш първите си стъпки към самостоятелен живот.

Но днес **едно на всеки десет деца и младежи** е разделено от семейството си, изоставено, negliжирано, принудено да живее в среда на насилие или без необходимата подкрепа. Последниците от това остават за цял живот, създавайки порочен цикъл, който се повтаря от поколение на поколение.

Ние сме тук, за да прекъснем този цикъл на negliжиране, насилие и изоставяне и в най-добрия случай да го предотвратим. Когато едно дете, младеж или семейство е загубило правото си на глас, ние им помагаме да го намерят. Когато са загубили способността си да се доверяват, ние им я възвръщаме. А когато им липсва увереност, ние им помагаме да добият кураж и умения, с които да натрупат увереност и да се справят в бъдеще.

Визия и мисия

Нашата визия:

Всяко дете има семейство и расте в среда на любов, уважение и сигурност.

Нашата мисия:

Ние подкрепяме семейства в създаването на сигурна, стабилна и обгрижваща децата среда. Ние участваме в развитието на местните общности.

Нашето желание:

Да прекъснем цикъла на negliжиране, насилие и изоставяне.

Кои сме ние?

Сдружение SOS Детски селища България е първата гражданска правозащитна организация в страната, която предоставя директна грижа за деца в риск. За първи път след демократичните промени Сдружението предлага алтернатива на институционалната грижа за деца – грижа в SOS семейство.

Ние сме част от голямото международно семейство SOS Children's Villages International, което се грижи за близо 2,500,000 деца в 137 страни по света. Ние работим с деца, младежи и семейства, за да прекъснем цикъла на negliжиране, насилие и изоставяне на местно ниво и в идеалния случай да го предотвратим.

Ние подкрепяме семейства в риск, за да ги запазим цели и да предотвратим раздялата. Предлагаме алтернативна / семейна грижа, когато има нужда. Помагаме на младите хора по техния път към независим живот. Застъпваме се за правата на децата. Заедно с нашите дарители и партньори поставяме основите на едно по-светло бъдеще.

През 1945 г. приключва Втората световна война и оставя хиляди деца без дом и семейство. Тогава австриецът филантроп **Херман Гмайнер**, самият той участник във войната, създава първото SOS детско селище в Имст, Тирол, през 1949 г.

Този модел се запазва за деца, останали без родителска грижа, и деца в риск да бъдат изоставени от родителите си, преживели насилие или в много тежко социално и икономическо положение. През втората половина на XX век SOS организацията се разпространява в цяла Европа.

В България Сдружението започва дейността си през 1990 г. като част от голямото международно семейство SOS Children's Villages International.

Днес социалното и икономическо развитие на обществото доведе до нови стандарти в грижите за деца. Развитието на приемната грижа в света и в България наложи да се направят промени не само в SOS модела, но и във всички услуги, които предоставяме. И през 2024 г. Сдружение „SOS Детски селища България“ с двете Програми:

- **Програма SOS Детско селище ИЗТОК** – във Велико Търново, Габрово, Трявна, Русе, Стара Загора,
- **Програма SOS Детско селище ЗАПАД** – в София, Перник, Дрен, Благоевград, Пловдив,

продължава дейността си, чрез социалните услуги и програмните звена в седем административни области на България – областите с административни центрове градовете София, Перник, Велико Търново, Габрово, Русе, Стара Загора и Пловдив.

Социалните услуги за деца и младежи, извършвани от Сдружението през 2024 г., бяха организирани вече в девет основни групи, като дейностите в пет от тези основни групи са и делегирани от държавата социални дейности, а една от тях - включена в системата на финансиране на образованието. Тези дейности се реализираха в активно партньорство с общините в тези области – Столична община, Община Перник, Община Брезник, Община Радомир, Община Велико Търново, Община Габрово, Община Трявна, Община Русе, Община Стара Загора, Община Пловдив, на чиято територия са социалните ни услуги и проекти:

- **Приемна грижа** – подкрепа за общностите на приемни семейства;
- **Резидентна грижа от семеен тип** – управление на Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ);
- **Програми за подкрепа на семейството** – чрез Центрове за обществена подкрепа (ЦОП);
- **Звено Майка и бебе** – услуга за подкрепа на бременни и млади майки в риск да се откажат от новородените си деца;
- **Младежко развитие и самостоятелност**, чрез подкрепа на младежи, напускащи алтернативна грижа – собствена социална услуга “Подкрепа за независим и самостоятелен живот” (ПНСЖ), и чрез социална услуга „Наблюдавано жилище“;
- **Хуманитарни дейности:** Проект „SOS – Помощ за деца, засегнати от война“; Кризисен център за непридружени деца чужди граждани и деца бежанци – гр. Русе;
- **Образование и детско развитие:** ЧДГ „Дренчета“ и Обучителен център;
- **SOS Детските селища** – комплекси за социални и общностни дейности, социално предприятие;
- **Застъпничество и развитие на програми**

Партньорските ни взаимоотношения с Министерството на труда и социалната политика, комисииите в Народното събрание и множество народни представители, Национална мрежа за децата, Коалиция „Детство 2025“ ни дават възможност пряко да влияем върху формирането на политики, закони и подзаконовни нормативни актове в интерес на децата и семействата им.

Пряката работа с Агенцията по качеството на социалните услуги, Държавната агенция за закрила на детето и Агенцията за социално подпомагане ни дава увереност, че социалните ни услуги следват разбиранията на системата за закрила и това се вижда по резултатите от проведените проверки на държавните органи.

Общините, с които работим, търсят нашата експертиза и ни делегират социални услуги, с които да подпомагаме децата и семействата им. Благодарни сме за съвместната дейност със Столична община, Община Перник, Община Брезник, Община Радомир, Община Велико Търново, Община Габрово, Община Трявна, Община Русе, Община Стара Загора, Община Пловдив.

Важна част от нашата дейност остават проектите с публично финансиране, които ни дават възможност да сме особено активни в работата по детското и младежко участие и политиките и мерките за закрила.

Послание от дете

От филма „Спасени усмивки“, посветен на децата в SOS Детски селища България, БНТ

Режисьор Николай Василев, оператор Борислав Георгиев, автор и сценарист Геновева Радева.

„Нашите деца, децата на SOS Детски селища България са различни. Аз ги наричам „нашите малки таралежи“.

Винаги идват при нас с някаква скрита болка, като малки таралежи, наострили бодли - раните не се виждат, не се оставят видими следи от отхвърлянето, от изоставянето.

Когато в душата на едно дете трайно е пораснало усещането, че е нежелано, че е отхвърлено, че е недостойно, че от него нищо не става... е много трудно да се работи с това дете, да се постигне така, че бодлите на таралежа лека полека да се свиват...

При нас всяко трето дете се е срещало с насилие – дали в семейството, дали на улицата, дали в приятелския кръг, няма значение - всяко трето дете се е докосвало до насилието! Това за нас е най-страшната статистика, която се стараем да заличим в детските души.

Държа на бюрото си един много силен текст – подари ми го 16-годишно момиче, с което работи наш психолог:

”

*„НАСИЛИЕ... когато не ти дава да излизаш...
и ти крие ключовете, и ти крие обувките,
и те бие без причина, и те блъска, и те обижда,
и ти казва „такава – онакава“...*

*Когато те кара насила да се събличаш, а ти не искаш...
Когато те заплашва, ще те убие... НАСИЛИЕ... Когато
търсиш лекар, а той не ти дава да извикаш лекар...*

НАСИЛИЕ... Когато е това...“

“

Разказано от Албена Добрева,
Ръководител ЦОП „Светулка“, гр. Велико Търново

Национален контекст и социално въздействие

И през 2024 г. Сдружение „SOS Детски селища България“ посвети своята работа на подобряването на живота и повишаването на благосъстоянието на децата и младите хора без родителска грижа или в риск да я загубят и техните семейства. Работим в посока деинституционализация, подкрепа на приемната грижа и децата, настанени в нея, развиваме концепцията си за „Семеен дом“ в Центровете за настаняване от семеен тип за деца, подкрепяме младежите и деvojките, напускащи алтернативна грижа и заживяващи самостоятелно и независимо.

През годината продължихме активната подкрепа на непридружени деца бежанци – не само чрез Центровете си за настаняване от семеен тип, но и чрез новата за нас услуга „Кризисен център за непридружени деца бежанци“.

Чрез Центровете си за обществена подкрепа продължаваме да разширяваме целевата група на деца и техните семейства, за които има риск от раздяла. Разработихме и внедрихме в практиката редица нови програми за подкрепа на семейства с трудности.

От основаването си през 1990 г. продължаваме да сме активни застъпници за правата на децата и техните семейства. Продължаваме да търсим и развиваме възможности за превенция и грижа, за повишаване на благосъстоянието на тази целева група, която е потърпевша от всички процеси, които се развиват в нашето общество.

2024 г. не беше лесна за работата на сдружението и другите организации на гражданското общество поради продължаващите политически сътресения и необходимостта да се работи в непредвидима и в известна степен неконтролируема среда. Законодателството в сферата на подпомагането на маргинализираните и изключени общности остана в застой – Законът за социалните услуги спря своето развитие единствено до приемането на Националната карта на социалните услуги, финансовите стандарти ще бъдат готови едва в началото на 2026 г., стандартите за качество, които бяха приети през 2023 г., в момента търпят промени с неизвестен времеви хоризонт за тяхното приемане. Общините и другите доставчици на социални услуги работят и търсят междувременно нови начини за покриване на появяващите се рискове за целевите си групи и нормативната рамка, която не позволява разкриването на нови социални услуги.

Положителното развитие на икономическата среда през 2024 г. ни даде възможност да разширяваме своето развитие и своето въздействие, и да можем да подкрепяме области и целеви групи вън от финансираните от общините социални услуги – развитието на местните общности чрез двете ни детски селища и социалното предприятие, подкрепата на младежите, напускащи алтернативна грижа, процесите на приобщаване на нови приемни семейства към мрежите на организацията.

Три основни стълба на въздействие

Сдружение „SOS Детски селища България“ се посвещава на подобряването на живота на деца и младежи без родителска грижа или в риск да я загубят. Нашата работа се развива в отговор на специфичните проблеми, пред които е изправена тази уникална група, както и с развитието на обществото и нашето разбиране за детското и младежкото развитие.

Ние работим, за да гарантираме, че децата и младите хора имат подкрепата, от която се нуждаят, за да бъдат самостоятелни. SOS Детски селища е основана като практикуваща организация през 1949 г. в Австрия, и през 1990 г. - в България Днес използваме нашия опит за възможно най-голямо въздействие. Усилията ни са насочени към директна работа с нуждаещи се от подкрепа, партньорство с професионалисти, за да разширим обхвата и въздействието си и да работим за промяна на местните общности за бъдещето, като дейността ни е в три основни стълба на въздействие: ПРЕВЕНЦИЯ, ЗАКРИЛА и ЗАСТЪПНИЧЕСТВО.

Превенция

Подкрепяме семействата да останат заедно и работим за предотвратяване на раздялата дете - семейство.

Ако е възможно, най-доброто място за децата да растат е в тяхното семейство. Нашите дейности варират от директна работа със семейства и общности, до проучване на причините за разпадането на семейството, до разработване и споделяне на обучителни материали, свързани с родителството и психичното здраве.

Социалните ни услуги подкрепят семействата и децата за предотвратяване на раздялата с редица социални дейности и програми за директна подкрепа на семейството и общностна работа.

Работим в областта на ПРЕВЕНЦИЯТА чрез Центровете си за обществена подкрепа (ЦОП), Звено „Майка и бебе“, както и с Кризисния център за непридружени деца бежанци:

Закрила

Осигуряваме грижа и закрила, когато детето няма подкрепата на родното си семейство или не е в неговия най-добър интерес да остане в семейството си.

Нашите дейности включват директна грижа за деца и младежи, включително при спешни случаи; работа за обучение на приемни родители и с държавни органи за прилагане на стандарти за грижа; подкрепа на младите хора да станат самостоятелни и много други.

Създаваме мрежа и подкрепяме по много различни начини приемни семейства, работим с центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за деца и младежи, подпомагаме младежи и девойки в техните първи стъпки на самостоятелен живот. От август 2024 г. предлагаме грижа и закрила и на непридружени деца и младежи в Кризисен център за непридружени деца бежанци. Работим с партньори и ги подпомагаме чрез обученията и супервизията в тази област.

Застъпничество

Променяме политиките и практиките, за да подобрим положението на децата, младите хора без родителска грижа или в риск да загубят семейната си подкрепа. Подкрепяме семействата в риск да запазят своите деца.

Този стълб на действие е съсредоточен върху системната промяна. Поставяме своя фокус върху промяна на системите за подкрепа на национално и местно равнище. Правим го чрез участие в работни групи и законодателен процес, чрез национални и международни проекти, чрез местни инициативи и дейности на социалните ни услуги и други програмни звена. Наред с други дейности, работим с партньори за създаване на платформи за деца и младежи, за да поставят проблемите, с които се сблъскват, в дискусии на местно, национално и глобално ниво.

- Проект **“ЗАЕДНО”**: Партньорство с деца и младежи за по-добро реализиране на техните права при преодоляване на кризисни ситуации, като Ковид-19 и други извънредни обстоятелства;
- Проект **YouthCan!** – Подкрепа за младежи, напускащи грижа, както и младежи в неравностойно положение, предлагайки им различни възможности за усвояване на нови умения, обучение, менторство и развитие;
- Проект **„Подкрепа за психично здраве и благосъстояние сред уязвими подрастващи“** – За укрепване благосъстоянието на психичното здраве и превенция на психични разстройства при особено уязвими подрастващи: деца в несигурни социално-икономически условия на живот, деца в грижа и по-специално деца мигранти;
- **Платформа за Детско участие на Европейския съюз** - инициатива, която работи, както на ниво ЕС, така и на национално равнище, за да предостави на децата безопасно пространство, така че да могат да участват при вземането на важни решения, които засягат техния живот и развитие.

Превенция

Центрове за обществена подкрепа

SOS Детски селища България предлага социални услуги в Центрове за обществена подкрепа (ЦОП) в 5 града в страната:

- ЦОП „Шанс“ – София;
- ЦОП „Светулка“ – Велико Търново;
- ЦОП Перник;
- ЦОП „Вяра“ – Габрово;
- ЦОП Трявна.

Всеки от Центровете разполага с мултидисциплинарен екип от специалисти, които подхождат индивидуално към всеки случай след извършване на оценка на потребностите. Заедно с това развиват и общностна работа в сътрудничество с местната общност, развивайки групи за подкрепа на различна тематика.

Центровете ни за обществена подкрепа работят със следните **основни целеви групи**: Деца, които са разделени или има риск от раздяла с биологичното им семейство; Деца с поведенчески, образователни и логопедични затруднения; Деца в риск от отпадане от образователната система; Деца със специални образователни потребности; Деца с дезадаптивно поведение; Деца, извършители на противообществени прояви; Деца, жертва на злоупотреба, насилие; Деца, настанени в резидентна грижа или в процес на или след реинтеграция в биологичното им семейство; Семейства в процес на тежък развод и родителски конфликт; Родители с нисък родителски капацитет за надграждане и формиране на родителските умения; Родители със зависимости; Приемни родители и кандидат-осиновители; Осиновители с нужда от подкрепа в следосиновителния процес.

Проблемите в общността

Предизвикателствата са много, но могат да се обобщят в няколко основни области:

Поведенчески затруднения при децата: Агресивно поведение с прояви на самонараняване; Дезадаптивно поведение и затруднения в социалната адаптация; Девиантни прояви; Употреба на психоактивни вещества;

Образователни трудности и риск от отпадане от училище: Деца с педагогически затруднения и специални образователни потребности; Липса на мотивация в образователния процес и липса на родителска подкрепа;

Семейни конфликти и прекъсване на контакт с родител: Родителски конфликти, разводи и тежки раздели, които засягат децата; Липса на умения за поставяне на граници и възпитание при родителите; Пренебрегване на детето и поставянето му в конфликт на лоялност между двамата родители; Прекъсване на контакта между детето и неотглеждащия го родител;

Насилие и negliжиране: Деца, жертви на физическо, психическо, емоционално насилие и negliжиране в семейството; Деца в семейства с много нисък материален и културно-социален статус, в които децата са със сериозно negliжирани потребности;

Психо-социални и здравословни предизвикателства: Деца с логопедични проблеми, хронични заболявания или обучителни затруднения; Емоционални и психологически травми, особено при деца от резидентна грижа;

Рискове, свързани с уязвими социални групи: Превенция на изоставянето поради бедност или на основата на малцинствен произход;

Разнородна целева група и комплексност на риска

Специфично за целевата група през 2024 г. е комплексността на риска. Един случай носи в себе си комплекс от рискове. Често насочването от страна на ДСП /в частност ОЗД/ крие замаскирани проблеми. В основата стои „затварянето“ на очи от страна на училище и общество като цяло пред т.н. трудни случаи. Трудният случай стига до ЦОП, когато консултативната подкрепа вече не е достатъчна.

Тежестта на случаите е изключително висока през отчетния период- комплексно negliжирани детски потребности; емоционално насилие над деца от враждуващи родители; трудност, която често граничи с невъзможност да бъдат привлечени родителите в общо съдействие в името на детето; нежелание на родителите да участват в консултативния процес; липса на санкции за negliжиращи децата си родители;

Кръгът на социална изолация, бедност и неграмотност, който прави потребителите недоброволни клиенти, а това от своя страна компрометиращо усилията на екипа. Често те нямат нагласи за промяна на начина на живот, не искат да имат знания и умения да разпознават рискове пред детското развитие.

Голямата група деца от резидентна грижа имат различни комплексни потребности и проявяват поведения, които често идват в ЦОП с определението предизвикателни, защото липсва познанието за травматичните преживявания и поведение, базирано на болката. Това са деца с множество емоционални и поведенчески затруднения и изискват специфични умения за работа. Често в подкрепата за тях липсва работата със семейната биологична система.

Нашият отговор

Центровете за обществена подкрепа работят директно с деца и техните семейства, но и развиват значителна общностна работа за преодоляване на посочените проблеми в нашите общности. Екипите на ЦОП работят на терен, голяма част от случаите изискват мобилна работа, в някои от населените места са налични и изнесени кабинети, където се обхващат деца и семейства, които нямат достъп за ползване на социални услуги, а имат необходимост да бъдат подкрепени.

Водени от спецификата на всеки случай, се извеждат проблемни ситуации, които са съвкупност от няколко фактора, повлияващи на деца и младежи в социалната им средата. Зад трудна комуникация в училище понякога излиза липса на адекватни грижи в семейна среда, което е предпоставка за работа с няколко специалисти. В такива подобни случаи, тежестта над специалистите е осезаема и съществена роля играе мултидисциплинарният екип на всеки от Центровете за обществена подкрепа.

Чрез комплексното предоставяне на специализирани и общодостъпни социални услуги за директна подкрепа на семействата:

- Информирание и консултиране
- Терапия
- Обучение в придобиване на умения
- Застъпничество и посредничество

се подпомагат родители и техните деца за повишаване на знанията и родителския капацитет да разбират и подкрепят детското развитие; подобряват се детските умения за справяне с емоциите, саморегулация, повишена критичност към избора на приятелска среда; за спазване на правила и поемане на отговорности; подобрява се детското психо-емоционално състояние вследствие оказана специализирана подкрепа; минимизира се риска от отпадане от училище; преодолява се риска от изоставяне и се работи по превенция на раздялата; почти 70% от насочените деца правонарушители с мярка от възпитателно дело не са регистрирани вторични противообществени прояви; подкрепят се деца, настанени в резидентна грижа за реинтегриране в техните биологични семейства.

Добре приета, разпознаваема и разработена практика за месечни срещи на територията на ЦОП Трявна и извън него, в „Ателиета за родители“. В това училище за родители се учат заедно на социални умения и развиване на емоционална интелигентност, чрез споделяне и игра, която да пренесем във взаимоотношенията ни с децата. Друга практика е логопедичното училище „Бърборино“ или защо е важно да подкрепим детето в точното време – с провеждане на картинен тест за фонологично осъзнаване в ЦОП Трявна, е основа за превенция и откриване на затруднения от деца на 4 – 7 години.

Всеки един от Центровете развива общностна работа в зависимост от потребностите на местната общност. Център за обществена подкрепа Трявна работи по Програма „Превенция от трафик“ в две училища като за годината са обучени 68 деца. Участниците развиват умения за асертивно поведение и разшириха знанията си за различни форми на потенциални заплахи и рискове.

Във връзка с зачестилите случаи на родителски конфликти, родителско отчуждение и въвличането на деца в конфликт на лоялност екипът на ЦОП „Шанс“ София подготви документацията за стартиране през 2025 г. на дейност “Наблюдаван контакт в защитена среда“.

В Център за обществена подкрепа Перник през 2024 г. ползвали услугата „Общностна работа“ са 258 деца, ученици от СУ „Васил Левски“ гр. Брезник - по програми “Защитно поведение” и “Ритъм карти дъга”; 30 деца и родители, взели участие в екскурзия до “Музейко”; 29 деца и родителите взеха участие в екскурзия по маршрут Перник – Брезник – Батановци – Лобош – Ковачевци - Земен; 4 деца участвали в арт-ателие “Тениски”; 27 деца взели участие в инициативата „Направи магия – подари книга на дете“ и др.

За четвърта поредна година е проведено обучение по „Защитно поведение“ от ЦОП „Шанс“ София, като за първи път се провежда в ЧОУ "Петър Берон". Обхванати бяха 208 деца от първи и втори класа. Груповото занимание има за цел да формира умение в децата за разпознаване на всяка ситуация, в която се чувстват притеснени или несигурни, като например чувство на стрес, тормоз или заплаха.

Разработена и реализирана добра практика за **развиване емоционалната интелигентност** на деца е Психодраматичното ателие за деца от Център за обществена подкрепа „Светулка“ Велико Търново, с участници деца на възраст 9 - 11 години от ЦНСТ. Четирите ателиета са дали възможност за научаване на социални умения и развиване на емоционална интелигентност чрез психодраматична игра и влизане в конкретни роли.

Различни са предизвикателствата, които екипите посочват за годината, които се определят и от целевите групи и спецификите на местната общност. За Център за обществена подкрепа „Светулка Велико Търново това е работата с **деца, настанени в резидентни услуги**, при които работата е комплексна и дългосрочна, което изисква силна мотивация и търпение от страна на екипа.

През 2024 г. иновативната програма “Мобилен център за полово възпитание и култура” на ЦОП „Светулка“ В. Търново е реализирала обучения за 200 деца; обучени са 108 възрастни - педагогически специалисти, приемни родители, студенти-доброволци. Идентифицирана е социално значима тема – широка и ранна превенция на сексуалната злоупотреба и ЦОП „Светулка“ е разпознаваем мобилен доставчик на общодостъпни услуги- обучения по темата. Мобилен център спечели конкурса Фестивал на доброто в Разград-за представяне на иновативни социални модели на работа.

Като добра практика могат да се отбележат поредица от тренинги на Център за обществена подкрепа „Вяра“ Габрово за „Ефективно общуване“, за разпознаване на емоциите „Гняв“ и „Страх“ – с цел формиране на добри комуникативни умения и повишаване нивото на позитивно взаимодействие на ученици от 3 клас. Чрез прилагане на игрови методи участниците се поставят в различни ситуации – за активно слушане и затвърждаване на чутото.

Или проведената целодневна „Лятна академия 2024“ за деца от общността на възраст 7- 12 години за ангажиране на свободното време с полезни и практични занимания за развиване на емоционална интелигентност и социални умения. Чрез изучаването на народни танци – хора и ръченица, игри с образователен и състезателен елемент за памет, концентрация, въображение и работа с природни материали за изработване на индивидуални проекти децата се забавляваха и създадоха нови приятелства и разкриха неподозирани от тях таланти.

ЦОП „Светулка“ е база за обучение на студенти на ВТУ от специалност „Социални дейности“ и „Предприемачество в социалната сфера“. Базов наставник води дисциплини „Учебна практика“ и „Преддипломен стаж“. Сдружение „SOS Детски селища България“ чрез ЦОП „Шанс“ е базова организация и в годините е затвърдила съвместното си партньорство със СУ „Св. Климент Охридски“, като ефективността на работата се подобрява с годините. Разработена е програма за работа със студентите, което подпомага и систематизира работата на базовите специалисти.

Статистика и качествени показатели

В края на декември 2024 г. подкрепяме в пет Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) **268 деца и 344 семейства**

През 2024 г. в дейности, свързани с общностна работа, са били ангажирани общо **2627 потребители**

Продължителността на подкрепата на семейството в ЦОП е **1,1 година**

Средно всеки професионалист в ЦОП работи с **6,1 семейства**

Към момента на регистрация в социалната услуга **28% от семействата са в риск от раздяла**

Средно 5% от децата, с които сме работили в ЦОП, са загубили подкрепата на своето семейство и са настанени в алтернативна грижа;

64% от семействата, които напускат услугите на ЦОП, са постигнали стабилност и самостоятелност;

88% от децата, с които работим в ЦОП, посещават детска градина, а 89% от тях посещават редовно училище;

Превенция

Лична история

Историята на Надя

Тя е израснала в различни институции, бягства от тях и настаняване в кризисни центрове. Характерно за нейното детство е отсъствието на майка ѝ, криминално проявени братя, не познава баща си. Споделя в детските си спомени за дните в ЦНСТ. Имало е весели моменти, сприятелявала се е с другите деца, правили са номера на персонала. Но си спомня и за моментите, в които е чакала своята майка, а тя не е идвала. Като всяка тийнейджърка е бързала да порасне, смятала е, че животът след пълнолетие е много по-вълнуващ. Забременява от случайна връзка. Когато е в шестия месец от бременността си, разбира, че ще става майка. Тази новина първоначално я стреснала, но желанието ѝ да бъде майка надделява. Настанена в Звено „Майка и бебе“ (ЗМБ) Габрово, получава подкрепа и подготовка за бъдещата си роля на родител. На осемнадесет години, Надя става майка на момче. Първоначално е лесно, докато си в ЗМБ, винаги има кого да попиташ, кой да ти покаже какво да правиш с това дете, как да се грижиш за него. Но тя пак го чувства като институция и сключва граждански брак, за да си гарантира свобода и независимост. Заживява на квартира с детето си и съпруга си, който не е баща на детето, но се грижи за тях.

След напускане на ЗМБ, Надя и детето ѝ са насочени от Отдел „Закрила на детето“ към ЦОП „Вяра“, Габрово със заявка за повишаване на уменията на младата майка за позитивно родителстване. При първоначалните срещи майката подходеше с голямо недоверие към екипа на ЦОП, изпитваше притеснения да не ѝ бъде взето детето. Отношенията ѝ със семейния партньор се влошиха, той бе ревнив, изискващ към нея, а тя нямаше идея как функционира семейство. Надя търсеше и получаваше съвети от специалистите за подобряване на взаимоотношенията им. С помощ от екипа на ЦОП „Вяра“ Габрово, Надя направи избор на детско заведение и записа детето на детска ясла. Социален работник беше до нея в търсене и намиране на подходяща работа - да е дневна смяна, да отговаря на възможностите ѝ. Провеждаха се консултации с родителя за грижите, от които се нуждае и трябва да получава детето ѝ. Усилията на екипа бяха насочени към стимулиране на позитивно родителство и Надя изгради здравословна връзка с детето си. Тя разви майчински инстинкт, повярва в собствените си способности и доби увереност в грижите за детето си. Нито за миг не се поколеба и не сподели, че ѝ е трудно или че има съмнение дали да се грижи за детето. Раздели се с партньора си. Започна работа, на която успя да се задържи. Създаде собствен дом за нея и сина ѝ. Ходи на родителски срещи. Всеки момент, преживян и споделен с детето, я прави щастлива. Справя се с предизвикателствата на ежедневието.

**„Чувства се свободна... и значима за детето си.“
Осъзна радостта и отговорността да я наричат „мамо“.**

История за две братчета и тяхното семейство

С Добри и Иван се запознахме, когато вече бяха настанени в приемно семейство - Иван още бебе, а Добри - на пет и отскоро в детска градина. Баткото страдеше за майка си, чувстваше се виновен за раздялата и от мъка обвиняваше приемните родители. ЦОП „Светулка“ работеше на две линии - подкрепа за приемните родители да удържат детските емоции и интензивна работа с младите биологични родители, които враждуваха помежду си и... страдаха. В началото търсеха децата си, слушаха ни и намериха жилище, бащата започна работа. Всичко вървеше по план, докато разбрахме, че са се разделили и майката заминала за чужбина. За децата стана страшно - усещаха някак несигурността и реагираха по свой си начин – бебето плачеше непрестанно, баткото - крещеше и чупеше. Беше чудо връщането на майката и новата ѝ позиция - сама ще ги отглеждам, помогнете ми!

Започна нов и тежък период - отново война между двамата родители, този път заради решението на майката. Въвлякохме целия роднински кръг, за да може майката да усети опора.

Тя живееше на 30 км разстояние от децата, ние пътувахме ежеседмично до нея и помагахме на приемните родители да удържат голямото момче. Нашата голяма победа – връщането им и първия рожден ден на Иван с мама в своето семейство.

Социалната работа не свърши. Майката ни разпознаваше като опора, търсеше ни. Реши се да се съберат с бащата на децата, но сега нейните близки застанаха против. Наложих се да сменят квартира след квартира, във всяка влизаха без елементарни условия и за кратко време я превръщаха в дом. Бяхме медиатор в честите им конфликти. Търсехме и роднините на двамата, търсехме кмета на населеното място. За съжаление не се получи и бащата напусна семейството завинаги.

Най-голямата ни битка - да предотвратим ново извеждане на децата. Среци, консултации с майката, придружаване до социалната служба, до бюрото по труда, до нова детска градина, до полицията, когато гневният баща си отмъщаваше с насилие. Осигурихме юридическа помощ за родителските права. Наградата - с нашата подкрепа, майката „порасна“, разви собствените си ресурси и след близо 2 години се справя с грижата за малките момчета. Две братчета заспиват вечер при мама!

Превенция

Звено “Майка и бебе” - Габрово

Проблемите в общността

Проблемите, с които се сблъсква социалната услуга, са **ниският родителски капацитет** на младите майки, който се изразява в липса на умения за разпознаване нуждите на новороденото и изграждане на подходящ за възрастта му режим на сън и бодърстване и на хранене, поддържане на добра хигиена на бебето и личното им пространство. При потребителките често се наблюдава липса на подкрепяща семейна среда и **подходящи условия за отглеждане на новороденото**.

Основният риск и предизвикателство пред екипа е прецедентът **отглеждането на дете от дете**, тъй като по-големият процент от потребителките са непълнолетни майки, отглеждани в алтернативна грижа или без подкрепа от семействата си. Често потребителките постъпват в социалната услуга само със задължителната за прием медицинска документация, без документи за придружаващи заболявания, което поставя екипа в извънредни ситуации.

Предизвикателство за екипа е и липсата на ангажираност на потребителките към учебния процес. Те **не са мотивирани да продължат образованието си**, което води до трудно изграждане на самостоятелен живот в последствие.

Друг фактор, който затруднява процеса, е **липсата на подкрепяща среда за майката**.

Нашият отговор

През изминалата година социалната услуга Звено „Майка и бебе“ (ЗМБ) е **осигурила подслон на 7 потребители**, всички непълнолетни, като три от непълнолетните майки са настанени от друга социална услуга. Това води до административен проблем - майките не могат да останат в Звено „Майка и бебе“ след раждането, тъй като основно са настанени със съдебно решение в резидентна услуга през периода, и те трябва да бъдат върнати отново там, а новородените да бъдат настанени в приемни семейства.

Звено „Майка и бебе“ предоставя временен подслон за майките, осигурява подкрепа в процеса на адаптация след раждането на детето, изграждане на пълноценна връзка с него, повишаване на капацитета на родителя и изграждане на увереност в собствените родителски умения.

С майките се работи в насока насърчаване отговорността към здравето на децата им, разбирането на нуждите и насърчаване на емоционалната връзка майка - дете, изграждане на увереност в собствените родителски умения, управление на времето и организиране на ежедневието според нуждите на детето и др. Въпреки, че времето за приучаване към тези умения невинаги е достатъчно майките постигнаха нужната самостоятелност и самочувствие при обгрижването на децата си.

Добра практика в работата на Звено „Майка и бебе“ е неформалното проследяване на случая. Екипът често **изгражда трайна връзка с майката** и успява, макар и неформално, дългосрочно да проследи случая, тъй като често, същите живеят на територията на друга община.

През календарната година екипът на ЗМБ организира национална среща с представители от Звената в страната. Предложенията за подобряване на методологията и качеството на услугата Звено „Майка и бебе“ бяха представени с писмо до ДАЗД, АСП И АКСУ.

В КСУДС Сливен се осъществи среща между представители на ЗМБ Габрово, ЗМБ Сливен, Център за обществена подкрепа – Сливен и Център за работа с деца на улицата – гр. Котел. Целта на срещата беше обмяна на опит и споделяна на добри практики, свързани с предоставянето на специализирани социални услуги.

Статистика и качествени показатели

През 2024 в ЗМБ са настанени **7 потребителки, всички непълнолетни**

3 от младите майки са настанени от друга социална услуга

Средният престой в ЗМБ е **1 година**

Един професионалист в услугата се грижи средно за **1,2 потребители**

50% от семействата са били в риск от раздяла в момента на регистрация в услугата

15% от децата са загубили грижата на своето семейство и са настанени в алтернативна грижа

67% от семействата са били самостоятелни при напускане на социалната услуга

Превенция Лична история

„Една от историите с добър край...“

Ани е непълнолетна майка на шестнадесет години с момченце на една годинка - Мартин. Непълнолетната майка не е подкрепена от майка си в грижата за детето, а жилището на баща ѝ не предлага подходящи битови условия за отглеждането на новородено. За престоя си от една година в Звено „Майка и бебе“ Ани изгради родителски умения за разпознаване нуждите на детето, както и добра емоционална връзка с него. Ани има усет за потребностите на Мартин. Екипът на SOS Звено „Майка и бебе“ оказва помощ при изграждане на силна връзка майка - дете. Редовните консултации с психолог ѝ помогнаха да развие родителските си умения и да бъде отговорен родител.

Социалната услуга съдейства на майката за записването ѝ в индивидуална форма на обучения и я подкрепи при самоподготовката за изпитите ѝ.

Екипът работи усилено и за припознаването на Мартин от неговия баща Стоян. Майката и бащата на детето поддържат добра комуникация по време на престоя в социалната услуга и дори осъществяваха периодични гостувания в дома на бащата на Мартин. Бащата и детето имат изградена силна връзка. Ана има изградени родителски умения, грижовно отношение и силна емоционална връзка с Мартин.

Екипът на ЗМБ поддържа връзка с майката след напускането ѝ. През престоя в социалната услуга майката беше подпомогната и с памперси, каши, пюрета, детска козметика, играчки, дрехи, триколка, детски стол за хранене, кола за бутане с крачета, които вече използва след като напусна ЗМБ.

Закрила

Алтернативна грижа - приемна грижа

Приемната грижа в България се осъществява все още в две части – едната е мярка за закрила и е финансирана от държавния бюджет, а в другата са подкрепящите екипи, които се финансират по проект „Повишаване капацитета на служителите на АСП във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ – КОМПОНЕНТ 1.

Тази **двойственост** пречи на развитието на услугата и демотивира кандидатите или развитието на приемните родители. Като добавим и **липсата на социална сигурност** и договорите (граждански договори!), по които работят приемните родители, картината става доста неласкава за такава важна социална услуга – основната услуга за алтернативна на семейната грижа.

Сдружението подкрепя приемни семейства и настанените в тях деца с директна и групова работа:

- Център по приемна грижа София,
- Мрежи от приемни родители в Перник, Брезник,
- Клуб на приемния родител – Велико Търново,
- Мрежи от приемни родители в Габрово, Велико Търново и Трявна,
- Проект за подкрепа на приемни семейства в област Благоевград,
- Проект за подкрепа на приемни семейства в област Русе – в общините Бяла, Борово и Ценово.

Проблемите в общността

Поради тези проблеми в законовата рамка, и за SOS Детски селища България основното предизвикателство през 2024 г. беше **набирането на нови приемни семейства** и приобщаването им към мрежите ни от приемни семейства. Изключително трудно е привличането на семейства, които да се грижат за деца с увреждания. Също и привличането на такива, които да предоставят грижа при кризисно настаняване или за непридружени деца-бежанци.

Тази ситуация се повтаря във всички мрежи от приемни семейства, които подкрепяме в Габрово, Велико Търново, Трявна, София, Перник и Брезник. Налице е и един немалък процент на **приемни семейства, които нямат настанено дете** и това също е фактор екипите по приемна грижа на общините да не търсят и да не създават нови приемни семейства.

Проблемът за България всъщност е по-сложен и той звучи така - **защо децата в приемни семейства са над два пъти по-малко от децата, настанени в резиденти услуги?**

Не функционира все още и **заместваща грижа**, което също е спирачка пред развитието на социалната услуга и на старанията на различни доставчици за осигуряването ѝ, включително и нашите усилия все още не дават необходимите резултати – все още няма реално работеща на национално ниво заместваща грижа, въпреки регламентацията на Закона за социалните услуги.

Друг основен проблем пред развитието на приемната грижа е малката или почти **липсваща подкрепа към приемните семейства на държавно ниво**. Налице са **много трудни случаи на деца**, които се настаняват в приемна грижа, но приемните родители се борят на всички нива с административни спънки и липса на подкрепа. Приемната грижа в страната все още не е стандартизирана в законовата рамка, като през последната година е в рамките на Проект „Повишаване капацитета на служителите на АСП във връзка с модернизиране на системите за социална закрила“ – КОМПОНЕНТ 1

Нашият отговор

В **мрежата от приемни семейства** в София, която ние управляваме чрез нашия Център за приемна грижа в партньорство с ОЕПГ София, през 2024 г. бяха регистрирани само три кандидатури за приемни родители. Проведено бе надграждащо обучение, проучване и бе направена оценка за представяне пред комисия по приемна грижа. Две от кандидатурите бяха одобрени, а третата отказана.

През годината получихме заявки за **подкрепа от различни групи приемни семейства** и започнахме работа в нови две локации – в Русенска област (общините Бяла, Борово и Ценово) и в Благоевградска област – сключихме меморандуми с местните власти и се надяваме, че с проектите си в тези нови два региона ще съумеем да променим ситуацията на приемните семейства и деца в значителна степен.

Чрез дейността на „Клуба на приемния родител“ към ЦОП „Светулка“ Велико Търново като професионална подкрепа на приемната грижа бяха обхванати в подкрепа приемни родители от общините Бяла, Борово, Ценово. В партньорство с кмета на община Бяла е реализиран минипроект в посочените общини „Да се срещнем - мобилна подкрепа на приемните родители“.

За работа с трудните случаи на настанени деца тях не е достатъчен само капацитета на приемното семейство и екипа по приемна грижа. Необходимо е те да бъдат **подкрепени в зависимост от индивидуалните им потребности** – ползват се логопеди, психолози, психотерапевти, медицински специалисти, които ние като организация се ангажираме да предлагаме на приемните семейства и настанените при тях деца. С помощта на нашите дарители предоставяме и **финансова помощ за развитието на децата** – за спортни и културни занимания, и др.

Всички семейства използват редовно **индивидуалните си супервизии**, включват се в работата на групите за подкрепа. Във Велико Търново, Бяла, Борово и Ценово активно работи Клубът на приемния родител, чрез който се провеждат супервизии, обучения, експертна подкрепа на приемните семейства. Направен е **мониторинг** на работата на семействата, изготвени са Годишни прегледи на всички.

На всички нива от предоставянето на приемната грижа **активно си сътрудничим** с общините и социалните работници от областните екипи по приемна грижа.

Важно е да отбележим и представянето на **научното изследване за потребностите** на децата и приемните родители в Габровска област, осъществено от Димитрина Григорова, психолог в ЦОП "Вяра" Габрово, с помощта на нейните научни ръководители от Медицински университет Варна. Беше организирана регионална среща „Предизвикателства и нови посоки в приемната грижа за представяне на първото по рода си изследване на психо-емоционалния риск на професионалните приемни семейства от област Габрово. Автор на изследването е колегата Димитрина Григорова психолог в ЦОП „Вяра“. Д-р Цветелина Търпоманова и проф. д-р Теодора Тодорова Димитрова от Медицински университет –Варна допълниха изследването с академична експертиза на взаимовръзките в изведените шест проблемни зони. Обобщените предложения за промени в предоставянето на приемната грижа са представени в АКСУ и Община Габрово.

Статистика и качествени показатели

Работим пряко или подпомагаме мрежи от **116 приемни семейства**

Подпомагаме 122 деца, настанени в приемни семейства, чрез нашите мрежи от приемни семейства или подпомагаме чрез ОЕПГ

Средната продължителност на престой на дете в приемна грижа е **3,7 години**

75% от децата, настанени в приемни семейства, поддържат предимно позитивна връзка с биологичните си родители;

Закрила

Лична история

„С надежда за добър край...“

През месец април 2024 г. в приемно семейство, с което активно работи Центърът ни по приемна грижа в София, бе настанено спешно дете, жертва на сексуално насилие. Насилникът се оказва собствената му майка... Шокиращи бяха белезите на преживяното насилие от детето - рани по тялото, а емоционалната травма беше и все още е толкова голяма, че детето получава пристъпи на паник-атаки и успокояването му бе почти невъзможно.

С настаняването на детето в приемното семейство започнаха спешни мерки за силно увреденото здраве на детето и мерки, базирани на грижа, ориентирана към терапия на травмата. Детето бе прегледано от екип от лекари, установени бяха физическите наранявания и инфекции и бе назначено продължително лечение с медикаменти. Работа с детето започна незабавно и психотерапевт, който да въздейства върху емоционалната травма.

Приемното семейство е подкрепено и съпътствано от екипа на Центъра по приемна грижа, осигурени са индивидуални супервизии с психотерапевт.

Детето продължава да посещава психотерапевтични сесии. Направи много добра емоционална връзка с приемното семейство и се чувства по-спокойно. Грижата на семейството на високо ниво, с подкрепата и на ОЕПГ, осигурява всички индивидуални потребности на детето.

Всички подкрепящи специалисти се надяват историята да завърши в най-добрия интерес на детето.

Закрила

Алтернативна грижа - резидентна грижа

Проблемите в общността

През изминалата 2024 г. и петте Центъра за настаняване от семеен тип за деца без увреждания (ЦНСТДБУ или само ЦНСТ), управлявани от Сдружение „SOS Детски селища България“, участваха в конкурси, обявени от общините Столична, Габрово и Велико Търново делегирана от държавата социална дейност и нейното финансиране. Конкурсите бяха спечелени и бяха сключени отново петгодишни договори за предоставяне на социалната услуга.

- ЦНСТ „Мечтатели“ - София
- ЦНСТ „Приятели“ - София
- ЦНСТ „Охрид“ - Велико Търново
- ЦНСТ „Ильо Войвода“ - Велико Търново
- ЦНСТ „Чардафон“ – Габрово

В ЦНСТ на Сдружението се настаняват деца, претърпели **неглижиране и или форми на насилие** (физическо, емоционално, сексуално). След неблагоприятните преживявания в детството, за тези деца е трудно да изградят доверителна и привилегирована връзка с възрастни. Често демонстрират предизвикателно поведение пред персонала, изпитват обучителни затруднения в клас, имат ниска мотивация, липса на изградени навици за самоподготовка и редовно присъствие в учебните занятия в училище.

Част от настанените деца и младежи са със **специални образователни потребности** (5 деца във В. Търново и 1 дете в София), което представлява 17% от всички деца, настанени в ЦНСТ. За тях екипите са осигурили необходимите условия за обучение и самоподготовка, както и са договорили с училищните ръководства съответните ресурсни учители. За тях се предоставя и психологическа подкрепа, чрез специалисти от ЦОП на Сдружението. Работата с тези деца е изключително предизвикателна за екипите, които успяват да отговорят на специфичните им потребности и предоставят качествена грижа.

В ЦНСТ София вече повече от 7 години продължава предоставянето на грижа за **непридружени деца бежанци**. В ЦНСТ „Приятели“ през 2024 г. се предоставя грижа за общо 4 непълнолетни момчета от Сирия и Афганистан, 2 от които през годината навършиха пълнолетие. Прямата работа с тях изисква познаване, както на нормативната уредба (уреждаща въпроси свързани с непридружени непълнолетни), така и на културните и религиозни особености на страната по произход.

За адаптацията по време на пребиваване в социалната услуга и успешната интеграция на търсещите и получилите международна закрила в България, от съществено значение са: **осигуряване на курсове по български език за чужденци; включване в образователната система;** здравна грижа; професионална ориентация и квалификация; реализиране на пазара на труда.

Успешната работа на екипа е пряко свързана с **тясното сътрудничество с институции и организации, работещи с бежанци** като ДАБ, ВКБООН, Международна организация по миграция, Национално бюро за правна помощ и др. Често се налага ползването на преводачески услуги. Съдейства се във всяко направление и казус. Добра практика е извървения път и процедура по случай на събиране на семейството, чрез която младеж се събра със своя по-малък брат.

През годината в ЦНСТ в София имаше сериозно сътресение по отношение на **текущото сред сътрудниците**, което бе преодоляно, а сега предстои работа по екипното взаимодействие.

Нашият отговор

В работата с настанените в резидентна грижа (ЦНСТ) деца се прилага въведената през лятото на 2022 г. **Концептуалната рамка за SOS Семейен дом**. През годината се проведе мониторинг на петте резидентни социални услуги за деца, който констатира добро ниво на съответствие със заложените в концептуалната рамка подход и професионална грижа. Там, където бяха констатирани отклонения или несъответствия, бяха отправени препоръки за отстраняването им.

В края на годината беше преработена Процедурата за провеждане на **вътрешен мониторинг на социалните услуги** на Сдружението.

Направени бяха **инвестиции в подобряване на материалната база** на четирите ЦНСТ в София и Велико Търново. За ЦНСТ Габрово се постигна споразумение с Община Габрово за предоставяне на друга подходяща общинска сграда (самостоятелна къща) за нуждите на социалната услуга. В ход са действия по реновирането ѝ, които се очаква да приключат октомври 2025 г., като целите са освен подобряване на инфраструктурата в ЦНСТ „Чардафон“, също и повишаване на капацитета от 5 на 8 деца.

Постигна се добро ниво на сътрудничество с Отдел Развитие на програми на Сдружението по отношение на **участието на деца и младежи** от резидентните услуги в дейности по проектите „YouthCan“ (професионално ориентиране) и „Заедно“ (постигане високи нива на детско участие).

Предприеха се действия по оптимизиране на **въвеждането на новоназначени сътрудници** в резидентните услуги на Сдружението. Отчита се, че въвеждащата програма и нейното качествено изпълнение е съществен момент в развитието на сътрудниците и в предоставянето на качествена грижа за децата в ЦНСТ.

През 2024 г. с редица събития Сдружението отбеляза **25 години от създаването на двата SOS Семейни дома „Охрид“ и „Ильо Войвода“** (ЦНСТДБУ) във В. Търново, управлявани от Сдружение „SOS Детски селища България“:

- През март 2024 г. бе проведен спортен празник за децата и младежите от всички ЦНСТ във В. Търново във физкултурен салон на ПМГ В. Търново, домакини на който бяха децата и младежите от ЦНСТ „Охрид“ и ЦНСТ „Ильо войвода“;
- През април 2024 г. бяха засадени 25 дръвчета в парк „Дружба“, В. Търново от децата и екипите на ЦНСТ „Охрид“ и ЦНСТ „Ильо войвода“.

На събитията присъстваха представители на **институциите и партньорски организации** от община Велико Търново, ангажирани в работата и предоставянето на услуги и подкрепа за деца в риск.

Статистика и качествени показатели

Общ капацитет 37 места

в петте ни резидентни услуги, като през годината бяха настанени средно 35 деца или 95% заетост към края на годината

16 деца и младежи

напуснаха ЦНСТ през годината – мнозинството след навършване на пълнолетие и / или завършване на средно образование

15 нови деца

бяха настанени през 2024 г. в резидентните услуги на Сдружението

Средната продължителност на престой в резидентна грижа е **3,7 години**

75% от децата и младежите имат предимно позитивна връзка с биологичното си семейство

През 2024 г. на 21% от младежите

в резидентна грижа е бил сменен основният полагащ грижа

При напускане на грижа

63% от младежите са самостоятелни

75% от младежите имат поне средно ниво на умения за трудова реализация

Закрила Лична история

Като лична история представяме есето на 14-годишно дете със специални образователни потребности (СОП) от ЦНСТ „Охрид“, с което то спечели специална награда на член на журито в конкурс „Светът е по-добро място без насилие“, обявен от ДАЗД през септември 2024 г.

„Светът е по-добро място без насилие!“

Аз съм дете със СОП. Не ми е ясно точно какво значи. Знаем, че ми е трудно да запомням всичко в училище като другите деца.

Преди време в семейството си претърпях насилие. Споделих и насилникът беше наказан. Затова мама не ме обича както преди. Светът, където живея, никак не беше добро място. Остана ми само сестра ми. Обичам я и много съм привързана към нея. Само тя ме крепи.

Двете ни настаниха в ЦНСТ. Там децата и възпитателите ни приеха с внимание и топлина. Никой не ме обиждаше, не ме насилваше. Всички ме изслушваха да си кажа мнението, да споделя моите тревоги и страхове.

Спомням си първата нощ спях спокойно, защото не се страхувах, че някой ще дойде да ме насили. Къпах се в банята, без да се страхувам, че някой ще ме гледа. Ядох топла и вкусна храна. Облякох чисти и изгладени дрехи. После с другите деца ходихме на почивка в Априлци. Беше весело. Никога преди това не бях се къпала в басейн. Ходихме и на екскурзия в Шипково. Толкова високи дървета не бях виждала.

През лятото прочетох книга с басни. От тях научих много мъдрости. Възпитателите ми помогнаха да науча таблицата за умножение и да познавам часовника със стрелки. Не мога да пиша без правописни грешки, но искам да се науча.

Знам, че за другите деца това са съвсем обикновени неща. Но за мен е един нов свят без насилие, без обиди, в който живея сега.

Закрила

Младежко развитие и самостоятелност

- Подкрепа за независим и самостоятелен живот (ПНСЖ) – Регион ЗАПАД (София – Перник – Пловдив)
- Подкрепа за независим и самостоятелен живот (ПНСЖ) – Регион ИЗТОК (Велико Търново – Габрово – Трявна - Стара Загора – Русе)
- Наблюдавано жилище - Велико Търново

Проблемите в общността

Младежите, на които им предстои да напуснат социалните услуги, не притежават или не са развили в достатъчна степен необходимите им социални, образователни, комуникативни, битови и финансови умения за справяне в самостоятелния начин на живот;

След приключване на образование в средните училища, младежите излизат на пазара на труда, но често са склонни да упражняват трудова дейност без сключен трудов договор;

Редица и различни проблеми в индивидуалната история затрудняват преминаването им в самостоятелен живот, като:

- Често прекъсване на здравноосигурителния им статус;
- Злоупотреба с психоактивни вещества; Изпадане в рискови и кризисни ситуации, в емоционално и психично неблагоприятно положение, липса на критично мислене по отношение на връзките, които младежите създават с противоположния пол;
- Липса на умения за управление на финансите и бюджетиране. Импулсивно и лекомислено закупуване на вещи на изплащане и теглене на бързи кредити, с цел задоволяване на определено желание без то да е обезпечено с необходимата финансова сигурност от стабилен и регулярен доход;
- Невъзможност за лични срещи на социалния работник с младежите, които учат и работят в други населени места или поради динамичната и бързо променяща се житейска ситуация на немалка част от младежите, включени в социалната услуга ПНСЖ;
- Затруднена адаптация и приемане на младеж в групата на потребителите на социалната услуга НЖ;
- Липса на трайна подкрепяща среда. Липса на емоционална привързаност към биологичното семейство;
- Риск от невъзможност за придобиването на пълна самостоятелност, както и трайна трудова заетост;

Нашият отговор

С всеки младеж в ПНСЖ и „Наблюдавано жилище“ се работи индивидуално за постигане на реалистична и целенасочена визия за бъдещето му, за спазване поети ангажменти и срокове. Планирането на грижите, както и планирането на бъдещето на младите хора след напускане на грижата, се осъществява с активното участие на всички заинтересовани страни – младеж, приеман родител, координиращ възпитател, социален работник в ЦНСТ, социален работник в социалната услуга ПНСЖ, Ръководител на социалната услуга, Директор на Програма Детско селище.

И през 2024 г. продължиха онлайн и лични срещи с младежите, подпомагани чрез социалната услуга ПНСЖ. Редовните срещи, макар и с някои от тях онлайн дават на младите хора чувство за доверие, сигурност и принадлежност. Те знаят, че могат да се обърнат за подкрепа, при необходимост по актуални въпроси, касаещи ежедневието на младежите – здраве, образование, жилище, бит, финанси, достъп до административно обслужване, юридически казус или да споделят трудност или приятен личен момент от своя живот.

Още докато са в социалната услуга ЦНСТ или в приемна грижа и по-късно в ПНСЖ и в „Наблюдавано жилище“ с младежите се провеждат групови и индивидуални консултации от тематичната област „Управление на финанси и бюджетиране“ и какви са рисковете от закупуване на вещи на изплащане и теглене на бързи кредити, при липса на редовен доход и сигурност. За всеки младеж е оказано съдействие за лична банкова сметка, дебитна карта и е информиран и консултиран как да борави с тях. Притежават умения за теглене на пари от банкомат.

Младежите системно са информирани и консултирани, относно риска от упражняване на трудова заетост без сключен трудов договор. Провеждат се срещи за консултиране за проследяване на здравноосигурителния им статус, както и начините за заплащане на задълженията.

За всички младежи в Наблюдавано жилище е оказано съдействие за избор на личен лекар по настоящ адрес. Осигурена е дентална помощ с практики в Велико Търново. Провеждат се индивидуални и групови консултации за изграждане на умения за здравословен начин на живот и формиране на отговорно отношение към собственото здраве и това на околните. Всеки потребител е получил достъп до лекарска и стоматологична помощ. Осигурени са средства за закупуване на необходимите лекарствени средства и провеждане на назначената терапия.

При назначаване на работа, на младежите от Наблюдаваното жилище, се оказва съдействие за издаване на комплекта документи, съгласно изискванията на работодателите. Специалист социални дейности оказва консултация и менторство след постъпване на работа. С цел преодоляване на трудностите и стремеж за задържане на работното място, се поддържа периодичен контакт и се осъществяват срещи с работодателите на младежите. През 2024 г. един младеж и три девойки постъпиха на работа с посредничеството на Дирекция „Бюро по труда“ Велико Търново.

Провеждат се психо-социални консултации относно повишаване на критичността и здравно-сексуалното образование, превенция на рисков поведение на младежите. Провеждат се индивидуални и групови консултации за изграждане на отговорно сексуално поведение. През 2024 г. с всеки от потребителите на Наблюдаваното жилище е проведена индивидуална консултация с психолог от ЦОП „Светулка“ на тема: „Здраве и полова култура“.

Статистика и качествени показатели

През годината чрез социалната услуга ПНСЖ са подкрепяни **50 младежи**, като **46 от младежите** напускат резидентни социални услуги, а 4 - приемни семейства;

През годината чрез „Наблюдавано жилище“ във Велико Търново бяха подкрепени **5 младежи**;

10 от младежите, подкрепяни чрез ПНСЖ, са студенти;

Средната подкрепа чрез социалната услуга ПНСЖ продължава за **2,3 години**;

Успешно напуснали социалната услуга ПНСЖ и започнали самостоятелен живот през годината са общо **12 младежи**;

89% от младежите имат предимно позитивна връзка с биологичното си семейство;

12% от младежите в ПНСЖ нито учат, нито работят;

Поне средно ниво на умения за трудова реализация имат **62% от младежите**.

Закрила

Лична история

Падаше, ставаше...

Падаше, ставаше, падаше, ставаше, падаше..., това така крехко момиче, преминало през толкова трудности, все намира сили да продължи напред. Това е Габриела, на 22-годишна възраст, отглеждана в SOS Детско селище Трявна, а след това в ЦНСТ „Охрид“, гр. Велико Търново. Към момента на напускане на услугата, Габриела беше ученичка в XII клас. Съчетаваше работа и училище и въпреки трудностите, през 2021 г. придоби диплома за средно образование. След напускане на ЦНСТ, Габриела активно участваше в срещи, събития и инициативи, организирани от Сдружението. Участва в Проект „Janssen“, печелеше конкурси на Фондация „Благотворител“, участваше в „Радио Драматилница“ по Проект на Столична община, фонд „Култура“, както и в заснемането на документалния филм „В началото на пътя“, част бе от Младежкия консултативен съвет по Проект „Заедно“.

Има желания и мечти все свързани с това да продължи да учи, да изкара шофьорски курс, да се развива и да научава нови неща, но наред с голямото желание, Габриела често бе колеблива и нестабилна, вследствие на недобър приятелски кръг и употребата на психоактивни вещества. Много често изпадала в безизходица - помощ потърсиха братята ѝ. Със силата на екипа и желание от страна на младежа, изпаднал в трудна житейска ситуация – начин винаги се намира!

Днес Габриела мечтае да учи „Социални дейности“ във Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, дори се записа по акция „Рано-рани“ (запазване на място в една предпочитана специалност в университета с електронно подаване на заявление). Чувства се по-спокойна и уверена, работи и е готова да покори своя личен връх.

За пореден път

Тиха, скромна и добра. Тя е шестото поред дете от общо седем в семейството. Не говори много, защото е била negliжирана, докато е живяла в семейна среда, изостанала е в образованието, поради което има говорни дефицити. Едва на 13-годишна възраст е започнало реалното ѝ ограмотяване и това е причината за бедния ѝ речников запас. Тя е Айнур на 22 години от гр. Велико Търново.

Родителите трудно се справяли с отглеждането на децата и майката заминава за Гърция. Грижите за Айсел поема по-голямата ѝ сестра, но тъй като и тя е срещала затруднения в отглеждането ѝ, детето е настанено в Кризисен център за деца, жертви на трафик или пострадали от насилие, с. Балван. От юли 2015 г. е настанена за отглеждане в Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания във Велико Търново. След като Айнур навършва пълнолетие, майка ѝ започва да търси по-чест контакт с нея, като ясно заявява, че иска да упражнява контрол над живота ѝ, дори отправя заплахи. Подкрепена от екипа на социалната услуга, Айнур взема решение да остане в услугата до завършване на образованието си, след което поема по пътя на самостоятелния живот, борейки се ежедневно с тревогите и неволите. Среща любовта, но тя ѝ носи повече страдания, отколкото радост. След поредния труден момент в живота си момичето намира бряг за кратко в Кризисен център в гр. В. Търново. След напускане на социалната услуга отново събира сили да продължи сама, но бурите в ежедневието ѝ са много.

Научавайки за затрудненията, които Айнур има, с нея се свързва по-голямата ѝ сестра, която по това време живее в Германия. Изпаднала в безизходица, девойката взема решение да замине за Германия, където започва работа без сключен трудов договор. Поради неодобрение от страна на съжителя на сестра ѝ, Айнур през месец януари 2023 г. се прибира в България. Ден след ден, намира къде да се приюти, но за кратко. Намира си работа – срещу подsigурени подслон и храна.

Познавах Айнур и личната ѝ история. Един ноемврийски ден, телефонът ми звънна и отсреща чух отчаян глас на момиче, което няма къде да живее. Само след няколко дни получи подкрепа и сигурност в Наблюдавано жилище за младежи от 18 до 25 години. Не след дълго Айнур се успокои и имаше желание да започне работа. За щастие бързо се намериха добри хора, които да ѝ подадат ръка. Впоследствие в Наблюдаваното жилище започнаха да пристигат уведомителни писма от частен съдебен изпълнител на името на Айнур. Първоначално ги криеше, но по-късно стана ясно, че преди време, за да зарадва приятеля си, му е закупила телефон на изплащане. Само за година, задължението ѝ бе станало в размер на около 3 500 лв. В самото начало не разбираше какво точно се е случило. След редица консултации разбра, че единственият начин е да работи и да погаси задължението си, за да може да продължи напред, без да бъде „преследвана“ от институциите.

С работа, по-спокойна и уверена в себе си, през април 2024 г. Айнур пое по пътя на самостоятелния живот, за пореден път. Сега е щастлива, продължава да работи и да върви по пътя си смело.

Закрила

Хуманитарни дейности

- Проект „SOS – Помощ за деца, засегнати от война“
- Кризисен център за непридружени деца чужди граждани и деца бежанци – гр. Русе

Проблемите в общността

Непридружените деца-бежанци преминават дълъг и опасен път, изпълнен с рискове и насилие. Те в повечето случаи идват със **здравословни проблеми** и в изключително занемарено физическо състояние след преминатия дълъг и опасен път до България. **Липсата на документи** и несигурност относно бъдещето им, допълнително утежнява тяхното положение, водейки до **емоционални и поведенчески предизвикателства** и психологически травми вследствие на преживените война, насилие и загуба на близки.

Основните рискове, пред които е изправена новата ни социална услуга „Кризисен център за непридружени деца бежанци“ в Русе са честите опити за бягства на бенефициентите и **връзките им с трафикантите**, които ги подтикват към незаконни действия. Предизвикателство за работещите в Кризисния център е **езиковата бариера** в ежедневно общуване с децата. Мотивирането им да изучават български език е трудно, особено когато част от тях планират да продължат пътя си към Западна Европа. Друго предизвикателство е нетърпението на някои от бенефициентите да продължат пътя си към крайната си цел, когато тя е друга държава, по нелегален път.

Дългосрочната цел на Кризисния център е **интегриране на децата в новата среда** и / или подпомагане на детето в процеса на **събиране с биологичното му семейство**. Процесът е съпроводен с грижа и задоволяване базисните потребности, зачитайки религиозните и културални особености на детето.

По отношение на **украинските бежанци** там рисковете продължиха да са свързани с тяхната пълна интеграция в българското общество и осигуряването на дългосрочното им пребиваване и живот в България.

Нашият отговор

„Кризисен център за непридружени деца чужди граждани и деца бежанци“ е **социална услуга**, която има за цел да осигури временен подслон и защитена среда за непридружени деца бежанци, избягали от родните си страни поради война, далеч от семейства си, деца в риск да станат жертва на трафик. Кризисният център осигурява не само сигурна среда, но и емоционална и социална подкрепа като работи за интеграция и социализация на децата в новата им среда.

Кризисният център работи в тясно **сътрудничество с държавните институции и неправителствени организации** с цел осигуряване на законното му пребиваване в страната и събирането със семейството му като крайна цел. Необходимо е и осигуряването на особен представител, който **представява детето в предстоящите административни и съдебни процедури** с оглед запазване най-добрия му интерес.

SOS Детски селища България подкрепяше част от уязвимите семейства бежанци с деца с проекта „SOS – Помощ за деца, засегнати от война“, насочен към украинските бежанци. Постигнахме доста добри резултати със семейства бежанци, които решиха да се **интегрират в България**, след края на проекта през юни 2024 г.

Имайки добри показатели и мотивацията да продължаваме да подкрепяме деца-бежанци и техните семейства, подготвихме проект за финансиране и създаване на **Консултативен център за деца бежанци и техните семейства** в София.

Открихме **партньори от други неправителствени организации**, които подкрепят деца-бежанци, и съвместно търсим финансиране на проект за финансиране на образователно-културни дейности, целящи по-лесна интеграция на деца-бежанци в българското общество. Започнахме да изграждаме партньорство с организации с опит в тази област – основно с ВКБООН България.

Статистика и качествени показатели

24 непридружени деца бежанци

са преминали през Кризисен център Русе през последните пет месеца, когато SOS Детски селища управлява услугата

143 деца и 68 възрастни украински бежанци

получиха подслон, услуги и консултации чрез проекта ни за подкрепа на украински бежанци

Закрила

Лична история

По пътя

Често с времето децата съзнават позитивите на сигурността в Кризисния център и дори на живота в България и избират да продължат живота си тук. Такава е и историята на Хюсеин.

„Аз съм Хюсеин от Дамаск. Имам трима братя, най-големият успя да достигне до Австрия и да се установи във Виена. Ситуацията в семейството ми стана непоносима, след като на власт дойде режимът на Башар Асад и вкара баща ми в затвора. Нямахме пари дори за храна. Тогава майка ми ме посъветва да тръгна към Европа. Сигурен съм, че това решение беше много трудно за нея - преди повече от година тя ме прегърна за последен път. Помня, че много плаках.

Пътят до тук беше труден, бяхме затворени 24 души в един камион, без вода, за да не се налага да спираме. Пътувахме 4 денонощия, а храната свърши бързо. В Румъния ни хванаха и ни върнаха в България, откъдето бяхме влезли. Всичко ме болеше, нямах сили да ходя.

В България ми харесва и искам да остана тук и да устроя живота си. Искам да стана заварчик. Разчитам, че SOS Детски селища България ще ме подкрепи с Програмата си за независим и самостоятелен живот.“

Образование и детско развитие

Обучителен център

Проблемите в общността

Поддържане на високо качество на социалните услуги за деца и младежи изисква **непрекъснато обучение и развитие на специалистите**, които ги предоставят.

SOS Обучителният център обхвана в голяма степен **служителите на сдружението** като специалистите, пряко ангажирани в предоставяне и управление на социалните услуги, са участвали в повече от едно обучение.

Постигната и преизпълнена е целта за предоставяне на обучения за **специалисти от общностите**, с които работим. Сдружението се заяви като обучителна организация с високо качество и стандарти на предоставяните обучения.

Предлагаме **обучения за служителите на нашите корпоративни дарители** по теми, заявени от тях относно работата с деца и изграждане на родителския капацитет.

Нашият отговор

Програмата на SOS Обучителният център за 2024 г. е изпълнена, всички програмни звена са преминали годишно обучение за повишаване на професионалния капацитет. Обхванати са мрежите от приемни семейства, които подкрепяме.

Реагирахме гъвкаво и навреме на предизвикателството да **работим с жертви и извършители на домашно насилие** в нашите консултативни услуги. В резултат на предоставеното обучение по „Домашно насилие“ на екипите на ЦОП и ЗМБ, разработихме „Програма за работа с деца жертви на домашно насилие и техните семейства“ и отговорихме с висококачествени интервенции на насочванията на случаи на домашно насилие от ОЗД.

По покана на „SOS Детски селища Италия“ се включихме в техния проект WELL-U, съфинансиран от Европейския съюз и организирахме обучение за специалисти с Методическия инструмент ReachNow, разработен с цел да подобри предоставяне на помощ на **деца и юноши, нуждаещи се от подкрепа за психично здраве**, чрез засилване на проактивното откриване и насърчаване на търсенето на помощ на ниво общност. В обучението се включиха украински граждани, живеещи в България, които работят в подкрепа на деца и семейства, засегнати от войната в Украйна.

Сдружението е припознато и има авторитет на организация, която **предоставя супервизии** – през 2024 г. са проведени 6 групови супервизии за екипи на Фондация Конкордия, колеги от програмите ни също предоставят индивидуални и групови супервизии на социални услуги в местната си общност.

Предоставяме **обучения по заявки на социални услуги** – 2 двудневни обучения са предоставени на ЦОП Попово.

Статистика и качествени показатели

Общо 291

професионалисти, деца, членове на общността са обхванати в обученията по различни теми

98 служители

на Сдружението са получили надграждащи обученията

11 деца и младежи

и 182 специалисти от общността са включени в тематични обученията.

Закрила

ЧДГ “Дренчета”

Проблемите в общността

ЧДГ „Дренчета“ приема мисията да подкрепя младите семейства, които оживяват село Дрен и околните села с **решението си да живеят там** и я изпълняват с професионализъм и надежда, че могат да са техен доверен партньор в отглеждането и възпитанието на техните деца.

Популяризирането на дейността на ЧДГ „Дренчета“ като нужен и доверен партньор на местната общност от родители на малки деца в сферата на развитието на децата в ранно детство е едно от значимите ни постижения.

Нашият отговор

Продължаваме да реализираме практиките, които са залегнали в основата на нашата програмна система и ни отличават като успешен модел на работа с деца, а именно:

- Акцент на игровите методи и похвати;
- Занимания с различни изкуства;
- Ежедневен контакт с природата;
- Прилагане на модела „Политика на малките стъпки“ през периода на адаптация на детето и родителите.

Постиженията и резултатите на екипа на ЧДГ „Дренчета“ подкрепят активно мисията ни да подпомагаме младите семейства, оживяващи „българските села“ с решението си да живеят извън големите градове. Тази мисия е изпълнявана с професионализъм и вяра, че можем да бъдем и техен доверен партньор. Към края на 2024 г. в ЧДГ „Дренчета“ са записани деца от седем населени места в близкия регион: с. Дрен, с. Долна Диканя, с. Горна Диканя, с. Гълъбник, с. Боснек, с. Чуковец и с. Старо село.

През 2024 г. беше затвърден модела на **партньорство с родителите** с проведените 4 съвместни активности:

- ✓ Ателие за изработване на мартеници;
- ✓ Празник-развлечение „Храни се здравословно, спортувай редовно“;
- ✓ Творческа работилница „Есен е дошла при нас“;
- ✓ Кулинарна работилница за „Деня на християнското семейство“;

В подкрепа на родителите в посока разширяване на техните знания и умения за взаимодействие с децата бяха проведени и:

- ✓ Лектория на тема „Възrastови особености на психологическото развитие в ранна детска възраст“;
- ✓ Открито занимание на тема „Числото 7 и неговата цифра“, в което използвахме комплект „Лего Едюкейшън“;

Традиционно добро е сътрудничеството ни с местното училище и читалището в с. Дрен. Част от съвместните изяви са празнуване на 1-ви март в ЧДГ „Дренчета“ – на гости ни бяха учениците от начален курс в училище „Христо Ботев“, участие на „Дренчета“ в откриването на фестивал „Слънце иде“ в с. Дрен; откриване на Първия учебен ден за новата 2024 / 2025 г. в двора на училището, своеобразно „изпращане“ на нашите първокласници; участие с песен и танц в Коледното празненство на Читалище „Благой Попов“, с. Дрен; беше организиран и незабравим за децата Празник-развлечение за обичая „Лазаровден“. Запознаването на децата с местните традиции е една мисия, изпълнението на която носи много радост на деца и възрастни.

Един от най-значимите ни успехи е одобрението за **включване в системата на държавно финансиране на образованието към МОН**, което наложи някои промени в досегашния модел за прием на деца в ЧДГ „Дренчета“. Особено важна и социално насочена промяна в общия модел е, че от началото на 2025 г. 20% от всички записани при нас деца, ще бъдат приемани без заплащане на такса.

Статистика и качествени показатели

Новата учебна година започнахме с две обособени възрастни групи – една яслена, със **8 записани в нея деца**, и втора – деца от 3 до 6 г със **записани в нея 7 деца**, общо – **15 деца**.

През традиционната Лятна академия, която вече е позната като желано място за грижа за деца от местната общност беше достигнат почти пълен капацитет – **22 деца** са ни били поверени през различни периоди на летните месеци.

Закрила

SOS Детски селища - общи дейности на детските селища, социалното предприятие

Проблемите в общността

През 2024 г. продължиха процесите на трансформация на дейностите в SOS Детските селища в отговор на актуалните нужди на нашето общество и конкретно на уязвимите местни общности. И в двете селища различните целеви групи, с които работим и техните потребности поставиха различни по своята същност предизвикателства, на които потърсихме решения. В селището в Дрен фокусът през изминалата година беше осигуряването на **широка гама от възможности за подкрепа на деца и младежи в риск**, подкрепа на уязвими групи, включително украински бежанци, така че да се осигури социално включване и подобряване на психо-социалното им състояние.

Съществува важна **потребност и от подобряване на партньорствата и сътрудничеството** с местни държавни структури и НПО с цел развиване и подобряване на културния живот на местните общности. Селището в Дрен адресира и друг актуален проблем на социалната работа в България - **потребността от качествена подготовка и професионални обучения** на професионалистите и лицата, полагащи грижа, за да съществува високоефективна подкрепа чрез услуги за деца, семейства и възрастни.

Новите социални услуги и дейности, които Сдружението стартира през 2024 г. наложиха пред екипите от двете селища нуждата да отговорят на нови потребности от възможности за **допълнителни специфични компетенции**, за осигуряване на ефективно управление на услугите и работещите в тях.

Местните общности в Дрен и Трявна също поставиха на дневен ред важни задачи, свързани с **постигане на по-добро качество на живот**, взаимодействие, споделено използване на ресурсите на общностите.

Нашият отговор

През 2024 г. стартирахме **няколко нови ключови инициативи**, които целят разширяване на обхвата на услугите ни и укрепване на партньорствата с местните власти и организации, за да може да отговорим по-ефективно на нарастващите нужди на обществото.

Творческата база ДренКо, част от социалното предприятие на Сдружението, продължи да подкрепя младежи, напускащи грижа, предоставяйки им възможности за обучение и развитие, като стабилизира производствения потенциал и активно търси канали за дистрибуция и партньори.

В SOS Детско селища Дрен **пилотирахме модела "SOS Регионален център по приемна грижа и младежки дейности"**, чиято цел е насочена към подкрепа за приемни родители и настанените деца в приемна грижа според индивидуалните потребности на всяко семейство. Планирано е приобщаване на приемните семейства от област Благоевград и включването им в мрежата на SOS приемна грижа. В плана с дейности за 2025 г. е предвидено провеждането на обучение за приемните семейства от Благоевград, както и организирането на лагер за децата от тези семейства.

И в двете селища проведохме множество **детски лагери** за деца от приемните семейства, за младежите от Центровете ни за настаняване от семеен тип, както и за деца с аутизъм – успешна инициатива, която предложи специализирани грижи и възможности за социализация на деца с аутизъм, като се осигури безопасна и подкрепяща среда за тях.

Селищата се обособиха и като своеобразни **центрове за провеждане на обучения за специалистите**, които работят с деца и приемните семейства работещи с тях. Тези обучения се приемат и като възможност за срещи с колеги, обмен на информация, запознаване с нови теми за осъществяване на определени работни задачи.

Реализира се активно взаимодействие с местната общност и ефективно **интегриране на уязвими групи, включително бежанци**. Успешното включване на украински семейства в социалния и културния живот на селището в Дрен, както и лагери и творчески дейности за децата мигранти от Кризисен център Русе в селището в Трявна доказва, че приобщаването чрез участие в събития и активности укрепва социалната общност и подобрява интеграцията.

В партньорство с други организации и двете общини бяха реализирани редица **дейности в подкрепа развиването на творческите интереси и умения на децата и младежите**, като например творчески ателиета, които послужиха и като формат за Арт терапия за подобряване психо-емоционалното състояние на децата, пострадали от военния конфликт в Украйна и техните родители.

В селището в Трявна се обособи **Рехабилитационен център** - услуга, която се ползва от семейства с деца, които имат необходимост от лечение на специфични белодробни заболявания. Създадената и добре поддържана база – спортна площадка с трибуни, детски игри, психомоторно пространство, люлки и пързалки за най-малките се превърна в притегателен център за семейства с деца от града. Центърът за обществена подкрепа, функционира в детското селище и с редица иновативни дейности насочени към личностното развитие на децата и съвети към родителите допринася за авторитета на SOS Детски селища България.

Застъпничество и развитие на програми

Застъпническите цели

Всяка година като част от процеса на стратегическо планиране Сдружение SOS Детски селища България планира и целите, които трябва да постигне в областта на застъпничеството. Целеполагането се извършва на основа на международните рамкови документи, стратегическите документи на SOS Children's Villages и Годишния план на сдружението.

Един от основните проблеми в работата ни като доставчик на социални услуги и застъпник за правата на децата и семействата е липсата на достъпна, широко застъпена и **качествена приемна грижа за деца**. Тя все още се осъществява в хибриден вариант – част е финансиран от държавни бюджет, но не като делегирана дейност, част – като дейности по проект на ОПРЧР.

Проблем в работата на колегите от социалните услуги е и **участието на децата и младежите във вземането на решения за собствения им живот**. Често пъти те не са активни, не проявяват интерес, а след това смятат, че са били пренебрегнати в този процес.

Третата основна линия на планиране на застъпничеството са местните инициативи. Те са изцяло проекция на **проблемите на местно равнище** и винаги са част от дейността на съответните социални услуги, понякога и без да с артикулирани като застъпничество.

Нашият отговор

Приемната грижа е фокус на работата ни по застъпничество от много време. През последните години сме участници в Консултативния експертен съвет на проекта по приемна грижа и представляваме организациите от национална мрежа за децата, които са доставчици на услугата или застъпници за нея. През годината участвахме във всички заседания на съвета. Активно подкрепихме промяната в Наредбата по приемна грижа и в представянето на проекта за финансови стандарти в Министерството на труда и социалната политика. Заедно с Националната асоциация по приемна грижа и юридическия отдел на министерството обсъдихме и представихме на съвета проект на „специален“ договор за работа на приемните родители, който да допълни липсите в социалното им осигуряване и по този начин да се стремим към по-голям интерес към професията „приемен родител“. В лични срещи с двама от министрите на труда и социалната политика ни бе потвърдено, че заедно с всички финансови стандарти ще е наличен и финансов стандарт за подкрепа на приемните родители и това ще даде възможност от началото на 2026 г. услугата да се делегира на доставчици.

Активното детско и младежко участие постигаме предимно чрез работа по различни проекти, чиято основна цел е повишаване на участието. През 2024 г. основната ни активност бе чрез проект „Заедно“, който продължи до края на октомври 2024 г., но пък щафетата бе поета от проект „Подкрепа за психично здраве и благосъстояние сред уязвими подрастващи“. Продължава и участието на младежи от Сдружението в работата на Платформата за Детско участие на Европейския съюз.

Можем да отчетем като предизвикателство управлението на детското и младежко участие, върху което още имаме да работим заедно с колегите от социалните услуги, които пряко се грижат за децата и младежите. На тях им се налагаше да говорят за права, но и за отговорност, които също са част от ежедневието на вземане на решения за собствения ти живот.

Отговорите на местните предизвикателства са местните инициативи и разработените на тази основа програми за работа с различни целеви групи. Те обикновено са инициатива на определена социална услуга от дадено населено място, но разработената програма се адаптира и възприема и от останалите сродни социални услуги във всички области, в които работим.

Статистика и качествени показатели

12 проведени обучения по проекти

423 участници в обученията по проекти

14 публични срещи и събития

Застъпничество и развитие на програми

Проекти на ниво Сдружение

Проект YouthCan! продължи да подкрепя младежи, напускащи грижа, както и младежи в неравностойно положение, предлагайки им различни възможности за усвояване на нови умения, обучение, менторство и развитие. Бяха проведени редица кариерни работилници в училища в гр. София, обхващайки над 300 ученици. Темата на работилниците бяха как да идентифицират своите силни и слаби страни и как да развият тези от тях, които биха им послужили за бъдещо професионално развитие, както и как да изберат професионална посока за развитие.

По проект YouthCan! бяха проведени редица срещи с младежи и доброволци от корпоративни партньори, които дадоха възможност на младите хора да се запознаят с различни професии, нужните умения и качества за всяка една от тях, както и с работната атмосфера на различните отделни и компании. Организиран бяха посещения на място в редица производствени бази, по време на които младежите научиха как се реализират сложните процеси на производство, както и какви възможности за развитие предлага всяка една компания.

Проектът финансира и над 20 разнородни обучения, професионални курсове и уроци за младежи, които искат да развият своите умения в различни сфери като технологии, предприемачество, ИТ, подпомагайки тяхното кариерно и личностно развитие.

През 2024 г. стартира проект „Подкрепа за психично здраве и благосъстояние сред уязвими подрастващи“ с цел да допринесе за укрепване благосъстоянието на психичното здраве и превенция на психични разстройства при особено уязвими подрастващи: деца в несигурни социално-икономически условия на живот, деца в грижа и по-специално деца мигранти, бежанци, разселени деца от Украйна и деца с ромски произход със срок на изпълнение 36 месеца.

През септември 2024 в София се проведе среща за стартиране на проекта, на която бяха идентифицирани основните екипи и експерти за изпълнение на дейностите по проекти и бяха отбелязани непосредствените задачи, свързани с прилагането на методологията "Умения за емоционално регулиране при подрастващи" (EASE - Early adolescents skills for emotions), разработена от Световната здравна организация.

Проектът ще предостави професионално обучение на общо 14 водещи обучители по методологията EASE в ЕС и 46 фасилитатори на EASE в четирите държави, като планира да достигне минимум 720 уязвими подрастващи и приблизително 600 лица, полагащи грижа.

През изминалата година продължихме да работим в подкрепа на участието на младежи от нашите услуги в Платформата за Детско участие на Европейския съюз - инициатива, която работи, както на ниво ЕС, така и на национално равнище, за да предостави на децата безопасно пространство, така че да могат да участват при вземането на важни решения, които засягат техния живот и развитие. Децата са овластени да участват в прякото разработване на дейностите на платформата, организирането на събития, изработване на годишен план с дейности и участие в събитие. През юни 2024 г. Мария Костадинова, настанена в ЦНСТ „Мечтатели“ взе участие в годишна среща „Създавам, планирам и участвам“ на платформата в Брюксел, по време на която децата определиха своите най-важни теми за работа през следващата година. Задачите, които си поставиха за следващата година включват провеждане на проучване сред свои връстници на тема „Равни възможности и социално включване: какво ЕС прави за гарантиране правата на децата“ и „Безопасност в интернет“ с цел събиране на мнения и участие на децата в решения, взимани от правителствата и Европейския съюз.

В края на октомври 2024 г. финализирахме проект “ЗАЕДНО”: Партньорство с деца и младежи за по-добро реализиране на техните права при преодоляване на кризисни ситуации, като Ковид-19 и други извънредни обстоятелства. Този проект имаше за цел да допринесе за включването на правата на децата в отговор на кризисни ситуации в целия ЕС, като даде възможност на децата и младите хора, живеещи в уязвими семейства и в алтернативна грижа, да участват пълноценно в решения на местно, регионално и национално ниво по всички въпроси, които ги засягат.

В рамките на проекта бяха сформирани Детски консултативен съвет и Младежки консултативен съвет, които бяха гаранция, че ние възрастните работим в партньорство с децата и младежите при разработването, изпълнението и оценката на всички дейности по проекта.

С Детския и Младежкия консултативен съвет бяха проведени редица тематични срещи; брейнсторминг за плюсове и минуси по време на пандемията от Ковид-19; Европейска гаранция за детето - запознаване с плана за действие за България; групова работа и дискусия, обучения.

В заключителните срещи с възрастните деца представиха и презентираха изработени от тях послания. В заключителните срещи участваха 42 възрастни – кметове, местни управници, ръководители на социални услуги членове на ръководството на SOS Детски селища България, социални работници.

Бяха създадени и Информационни видеоклипове, направени за деца от деца и младежи, за да изградят знанията си за техните права и как могат да изразят мнението си. Те бяха обединени под мотото и в Кампания „Чуйте нашия глас!“

Организационно развитие

Проблемите в общността

През 2024 г. екипът по Човешки ресурси се изправи пред редица предизвикателства, свързани с динамично променящата се работна среда и изискванията на съвременния трудов пазар. Сред основните проблеми бяха:

- **Постоянно нарастващата конкуренция на пазара на труда**, която затруднява привличането и задържането на квалифицирани специалисти, особено в социалния сектор.
- **Необходимостта от нови дигитални и социални умения**, които стават все по-важни за ефективното изпълнение на професионалните задължения, адаптацията към технологичните промени и подобряването на вътрешните комуникации.
- **Предизвикателствата, свързани с мотивацията и задържането на служители от различни поколения**, което налага прилагането на разнообразни подходи за управление на човешкия капитал, съобразени с различните очаквания и ценностни системи.

Тези фактори наложиха стратегически промени в управлението на човешките ресурси, включително оптимизация на процесите, развитие на програми за подкрепа и обучение на персонала, както и внедряване на нови подходи за подобряване на работната среда и организационната култура.

Нашият отговор

В отговор на предизвикателствата, пред които се изправихме през 2024 г., екипът по Човешки ресурси разработи и приложи целенасочен план за подобрене на ключови HR процеси.

Предизвикателството:
Постоянно нарастващата конкуренция на пазара на труда и трудностите при привличане и задържане на квалифицирани специалисти, особено в социалния сектор

През 2024 г. организацията се изправи пред сериозно предизвикателство, свързано с динамично развиващия се пазар на труда и нарастващата конкуренция за привличане и задържане на квалифицирани специалисти. В социалния сектор този проблем е още по-осезаем, тъй като работата е силно натоварваща, изисква висока емоционална ангажираност и специфични умения, а в същото време финансовите възможности на организациите често са ограничени. Това доведе до необходимостта от прилагане на стратегически мерки за повишаване на ангажираността, мотивацията и удовлетвореността на служителите, както и за изграждане на дългосрочни механизми за привличане на нови кадри.

Нашето решение: Подобряване на възнагражденията и възможностите за кариерно развитие

За да отговорим на тези предизвикателства, извършихме цялостен преглед и корекция на нивата на възнаграждение. Това позволи да се създаде по-справедлив и конкурентен модел на заплащане, който да отразява както сложността на изпълняваните функции, така и пазарните тенденции. Прозрачността на системата за възнаграждения беше подобрена, което даде на служителите по-добра представа за възможностите за професионално и финансово развитие в организацията. Тези промени повишиха мотивацията на настоящите служители и направиха организацията по-привлекателна за потенциални кандидати.

Засилване на връзките с академичните институции – инвестиция в бъдещи специалисти

Осъзнавайки важността на дългосрочното привличане на кадри, разширихме партньорствата с университети и активно участвахме в кариерни форуми. Основните инициативи включваха:

- Провеждане на срещи с представители и студенти от Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет. Както и участие в кариерното изложение на Факултета по социална педагогика, където представихме възможностите за стажове и кариерно развитие в нашата организация.
- Поддържане на активни контакти с университети, за да се изградят устойчиви канали за привличане на нови специалисти в социалния сектор.

Тези действия повишиха разпознаваемостта на организацията сред младите специалисти и спомогнаха за изграждането на бъдещ резерв от квалифицирани кадри, които могат да се интегрират в нашите екипи в бъдеще.

Утвърждаване на „Програма за признание“ и изграждане на работодателска марка

За да засилим чувството за принадлежност и да повишим ангажираността на служителите, оптимизирахме и утвърдихме „Програма за признание“ като ежегодна практика. Чрез тази инициатива:

- Организирахме събитието „Служител на годината“, където служителите бяха наградени в три категории.
- Внедрихме подобрения в процеса на обратна връзка, за да гарантираме по-обективен и мотивиращ подбор на отличените.
- Разказахме вдъхновяващи истории за отличилите се служители, като по този начин повишихме мотивацията на екипите и изградихме силно чувство за принадлежност към организацията.

С тези действия допринесохме за изграждането на силна работодателска марка, която представя нашата организация като ангажирана, социално отговорна и подкрепяща развитието на своите служители.

Предизвикателството: Необходимостта от нови дигитални и социални умения

В динамичната работна среда, в която технологиите и начините на комуникация непрекъснато се развиват, възникна необходимостта от надграждане на дигиталните и социалните умения на служителите. Това е ключов фактор за ефективното изпълнение на професионалните задължения, изискващо работа с нови технологии, системи и инструменти, които трансформират начина, по който работим и взаимодействаме.

Нашето решение: Инвестиция в обученията по английски език и дигитални умения

За да отговорим на тези предизвикателства, предприехме целенасочени инициативи за развитие на дигиталната компетентност и езиковата подготовка на служителите.

- Продължаване на уроците по английски език, което улеснява достъпа на служителите до международни добри практики, подобрява комуникацията с външни партньори и повишава увереността им в работна среда.
- Обучения, водени от IT мениджъра, фокусирани върху работа с ключови софтуерни инструменти, дигитална сигурност и ефективно използване на технологиите в ежедневната дейност.
- Насърчаване на културата на „учене през целия живот“, като служителите се стимулират да развиват своите умения в съответствие с модерните тенденции на пазара на труда.

Тези инвестиции не само повишават професионалната квалификация на служителите, но и допринасят за изграждането на по-гъвкави, уверени и адаптивни екипи, способни да отговорят на съвременните изисквания на работната среда.

През 2024 г. предприехме целенасочени действия за справяне с предизвикателствата на пазара на труда и вътрешните организационни процеси. Чрез подобрения в системата за възнаграждения, засилени партньорства с академичните среди, утвърждаване на програми за мотивация и инвестиции в обученията, успяхме да повишим конкурентоспособността на организацията и да създадем устойчива среда за развитие на служителите. Тези усилия ще продължат и занапред, като се стремим да надграждаме постигнатото и да утвърждаваме организацията като предпочитан работодател в социалния сектор.

Лични послания от служители

Здравейте! Най-трудно се пише от себе си и за „себе си“... Аз съм Нина Джажева. Точно от десет години съм ръководител на Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждане „Чардафон“ в Габрово, управляван от нашето Сдружение.

Опитът ми в грижата за деца в социалната дейност и в справянето с документация е 28 години. От 1997 година бях назначена като възпитател в Дом за деца - Габрово, след това - социален работник; за кратко – Директор – все там. През 2015 година, след конкурс, започнах в ЦНСТ Габрово.

То не се осъзнава веднага. Нито след първия месец, нито след първата година. Предишното работно място беше за мен „училище“, опит, изпитание. Много труд, доказване и обич.

В един момент си дадох сметка, че тръгвам за „Чардафон“ винаги с настроение, всеки ден с план, с очакване и с любопитство.

Тук аз усетих, че е подкрепена и одобрена - всяка моя инициатива, дейност, идея, резултат – както от прекия ми ръководител и неговия екип, така и от колегите и децата в семейния ни дом.

Почувствах се чути и видяна. Усетих се „разбрана“ в това, което мога и правя и свободна да продължавам. Почувствах, че съм приета в общност, приела за своя визия и мисия святи и светли каузи, като семейство за всяко дете, любов, уважение, сигурност, грижа, бъдеще и развитие.

Почувствах се и отговорна, и призована – да допринасям и да участвам.

Десет години професионално общувам с хора, които има на какво да ме научат и тихо, без афиширане с достойнство предават нататък Доброто. Не ме е страх да питам и да искам съвет, да покажа притеснение или колебание – нито пред колегите, нито пред „шефовете“. Дадох си сметка, че има смисъл от цялата палитра емоции, които заливат, но не изтощават всеки мой ден, от всички изписани хартии, от всички часове в съветване, уговаряне, подканяне и неспирно повтаряне на едни и същи „мантри“, от всички притеснения преди срещи, събития и конкурси, от моментите, в които вечер си тръгвам тиха и обезверена... Защото заедно с мен растат деца и взаимно имаме принос за пламъчетата в очите си. И денят ми е жив и пълноценен.

Станали сме близки с колегите ми – говорим „на един език“, действаме в „една посока“, общуваме и неформално, имаме нужда от съветите, критиките и приятелството си. Скоро си говорихме за децата и младите хора, които сме придружавали известно време и сме изпратили тържествено и празнично в независимия им и самостоятелен живот. Наистина, с почти всеки поддържаме контакт. Имаме общи спомени и по някакъв начин сме част от тяхното Бъдеще. Харесва ми да бъда част от този кръговрат. Отваряме нови и нови врати – пред всяко дете и с всеки нов „случай“, отваряме ги и пред себе си – като възможност, която Сдружението непрестанно ни дава – за развитие, за удовлетвореност, за действие.

Работата в Сдружение „SOS Детски селища България“ ми дава самочувствие и смисъл. Приемам я като отговорност и вдъхновение. Осъзнавам, че само в горното изречение използвах думата „Работа“.

Нина Джажева

Лични послания от служители

Казвам се Иван Китов. Работя в SOS Детски селища от 2008-ма година.

Преминал съм през няколко звена в организацията, започвайки като детски психолог в SOS Детско селище Дрен. От 2015 г., когато SOS родителите в селището промениха своя статут, ставайки професионални приемни родители, започнах работа в един от нашите Центрове за обществена подкрепа в гр. Радомир и след още няколко години, с промяна на неговата локация, в Центъра за обществена подкрепа в гр. Перник отново като психолог. През 2021 г. стартирах своето участие като член на екипа по приемна грижа в гр. София като социален работник, считайки че натрупания до момента опит би бил в помощ на приемните родители.

Дейността ми винаги е била свързана с подкрепа на деца – пряко консултиране и директна работа с тях, консултиране на приемни родители и родители на деца от общността по въпроси, свързани с детското развитие, обучаване и подбор на бъдещи приемни семейства, подкрепа и директна работа с вече утвърдени приемни семейства.

Да подкрепяш деца със затруднения в развитието винаги е било предизвикателство за мен. Мога да споделя, че през целия период на своята дейност съм срещал пълна подкрепа в екипите, с които съм работил, разбиране от страна на всички ръководители. В помощ на моята дейност винаги е била възможността да ползвам отлична супервизия, участието в множество професионални обучения, обмяната на опит на ниво организация.

Атестат за добре свършена работа са били отзивите от страна на родители, които в следствие на нашите срещи с деца и провежданите срещи с тях са споделяли за наблюдаваните положителни промени - за промяна във функционирането на децата, за техните успехи в областта на социализацията, образованието, моментното им емоционално им състояние. Атестат за мен е бил и готовността на децата да се възползват от предложената подкрепа, от предоставеното пространство и възможност за изразяване. Винаги съм се стремил да разбирам и да се интересувам тяхната история, да си давам сметка за всички причинно-следствени връзки, поради които сме наблюдавали затруднения в социализацията им. Считаю, че децата са помогнали за това да се развия професионално, да бъда това, което съм, винаги съм се опитвал да се уча от тях.

Вероятно в един момент се е превърнало в мисия, кауза, по-скоро аз го определям донякъде като отговорност, имайки вече натрупаните през всички тези години знания и опит, да подкрепям децата и техните семейства, да бъда достъпен, да се намесвам и да ги придружавам в предизвикателствата, с които семействата ежедневно се срещат.

Хубав е стремежът на организацията да бъде гъвкава, адаптирайки се към промените, които с времето са неизбежни във всяко общество, да разширява своята мрежа. Той е обоснован поради наличието на натрупания вече ценен опит, наличието на кадри с дългогодишна експертиза, осигуряването на приемственост, подкрепа и грижа за новопостъпилите такива. От значение е да се поддържа и гради добър имидж с действията на всеки от нас.

Иван Китов

Лични послания от служители

Благодаря Ви за доверието, подкрепата и възможността да бъда част от екипа на Център за обществена подкрепа "Шанс" и Сдружение „SOS Детски селища България“!

През 2025 г. имах честта и отговорността да изпълнявам длъжността временно заместващ на "ръководител на центъра" и основната си длъжност "главен социален работник". Това беше не само професионално предизвикателство, но и вдъхновяващ опит, който ме мотивира още повече да допринасям за нашата обща кауза.

Работата в ЦОП "Шанс" е истинска привилегия – всеки ден е изпълнен със смисъл, а сплотеният и мотивиран екип превръща дори най-големите предизвикателства в постижими цели. Тук всеки може да разгърне своя потенциал и да работи с ентузиазъм и увереност, за да подкрепим повече деца и техните семейства.

Лично от мое име бих искала да изразя своето удовлетворение да бъда част от семейството на „SOS Детски селища България“.

Илияна Малинска

Лични послания от служители

Казвам се Мариана Рачева, имам 25 години професионален опит в социалната сфера, от които 17 години на позицията управител на Център за обществена подкрепа „Вяра“ в гр. Габрово.

Със Сдружение SOS Детски селища България и по конкретно с грижата за деца в Детско селище Трявна ме срещна работата ми като социален работник в Дирекция „Социално подпомагане“ през 2001 г. Семейно ориентираният модел на грижата за деца, изоставени или загубили грижата на биологичните си родители, предизвика моето възхищение и уважение към труда на SOS майките и тяхната отдаденост към децата, за които се грижеха.

Може би това е един от основните моменти, с които ме привлече работата в Организацията. От 2007 г. работата ми като ръководител на социална услуга в общността и до днес ми носи удовлетвореност, когато децата излизат с усмивка от Центъра, облекчени от житейските товари на родителите си, когато с трепет споделят успехите си и ти знаеш колко малки стъпки и огромни усилия са били нужни за да започнат да мечтаят отново.

Зад тази детска усмивка или сбъдната детска мечта стоят усилията на специалисти от различни общински, държавни и неправителствени организации. Вярвам, че всички заедно можем - за по-добро бъдеще на децата.

Марияна Рачева

Фондонабиране и комуникации

Дейностите, осъществявани от SOS Детски селища България, се обезпечават в значителна си част от местни дарения - от страна на индивидуални дарители и корпоративни партньори. Съотношението на приходи, получени от индивидуални дарители към корпоративни партньори през 2024 г. е 57:43 %.

Индивидуални дарители

2024 г. беше изключително успешна за отдел „Фондонабиране Индивидуални Дарителства“, въпреки изключителните трудности в политическата и финансово-икономическата обстановка и среда на икономическа несигурност и инфлация.

Приходите, генерирани от индивидуални дарители през 2024, възлизат на 2 973 000 лв., което представлява нарастване с 43% спрямо 2023.

Броят на активните дарители с постоянни месечни дарения в края на 2024 г. е 8 712 , което е ръст с 18% спрямо 2023. Броят на новопривлечените еднократни дарители вследствие на различни кампании е 593, а набраната сума от тях възлиза на 78 262 лв.

През 2024 г. отново фокусът беше върху **кампании за привличане на индивидуални дарители с редовни месечни дарения** чрез „Фейс-ту-фейс“ (F2F), дигитални канали, телемаркетинг. Постоянна дейност бе и реактивацията на неактивни предишни дарители.

Привличането на дарители чрез канала F2F се извършва от вътрешен (In-House) екип, състоящ се от 12 души, разположени в София и Пловдив. В гр. Пловдив продължихме разширяването на „Фейс-ту-фейс“ екипа ни, който се финансира по проект IF4C (Impact fund for children) на SOS Международната организация. Тук канал „Фейс-ту-фейс“ (F2F) привлече 3005 нови дарители

Работата на F2F екипа се осъществи основно на бизнес локации и търговски центрове, както и по улиците и парковете на град София и Пловдив. През август месец проведохме кампания и в гр. Банско, с подкрепата на общината, по време на всички събития от културния календар на града.

Фондонабиране и комуникации

Други кампании

През годината бяха провеждани различни кампании за фондонабиране като инфлуенсърски кампании, кампании през социалните мрежи, Великденска и Коледна кампания до топли и студени контакти чрез имейл и др.

Изключителна подкрепа получихме и от Орлин Горанов и неговия екип, които припознаха каузата на организацията и се включиха активно както в подкрепата, така и в разпространението на нашите ключови послания.

Продължихме изключително ползотворното партньорство, започнало през 2024 с rebenefit.bg, платформата за администриране на социални придобивки на служителите. По този начин служители на различни компании за поредна година решиха да подкрепят каузите на Сдружението, като насочват социалните си придобивки или част от тях под формата на редовни месечни дарения.

Продължиха и кампаниите съвместно с Вайбър за увеличаване на последователите на сдружението. Към края на годината нашата общност наброяваше 31 000 последователи. Известна част от тях се превърнаха и в наши благодетели.

Предизвикателствата

Във времена на политически, икономически и бежански кризи, усилията за достигане на наши съмишленици и приобщаването им към каузите на организацията изискват все повече ресурси, усилия и посвещение.

Фондонабиране и комуникации

Корпоративни партньорства

През изминалата 2024 г. в резултат на успешни корпоративни партньорства е набрана сумата от **2 247 142 лева** - най-високата от началото на съществуване на Сдружението. За сравнение – приходите през 2023 г. възлизат на 1 974 781 лева, т.е. отбелязва се ръст с **14%**. А ако се сравни планираният за 2024 г. приход от 1 810 000 лева с актуалните резултати, отбелязва се изпълнение от **124%**.

Разпределение по приходни сегменти

Традиционно, както през годините, така и през 2024 г., най-успешният механизъм за набиране на средства в работата с корпоративни партньори бе **„Маркетинг с кауза“**, генерирал **951 873 лева или 42%** от общите приходи от корпоративно фондонабиране.

Даренията през банкоматите на Банка ДСК формират основната част от приходите, набрани по механизма „Маркетинг с кауза“. През 2024 г. генерираните през банкомати средства възлизат на 700 000 лева. Специално си струва да отбележим кампанията, проведена от Пурмерул ООД (бренд Кокосолис), която донесе рекордно дарение от 110 000 лева през изминалата година. А кампанията Giving Friday на ДМ България само за един ден генерира значителния приход от 35 000 лева. С традиционно добри резултати са кампаниите, провеждани ежегодно от Уникредит Кънсюзър Файненсинг, Изида ООД, Ремикс Глобъл АД, Грабо Медия, Коме ООД, Спорт Депо и др.

С удовлетворение отбелязваме ръст и в приходния сегмент **„CSR проекти“**. Общата сума през 2024 г. възлиза на **616 384 лева или 28%** от общите приходи от корпоративно фондонабиране. Със значими корпоративни дарения тук можем да посочим компании като: Банка ДСК (корпоративно дарение в подкрепа на две SOS приемни семейства), Пепко България ЕООД, Каргил България, Баринга България, Билла България, Байерсдорф България, Фондация Еврика, Прогрес Софтуер ЕАД, Уникредит Кънсюзър Файненсинг ЕАД, Агенция за събиране на вземания ЕАД, Борика АД, Бултермострой ЕООД и др.

Третият приходен сегмент в областта на Корпоративно фондонабиране е Директният мейлинг до малки и средни предприятия, който през 2024 г. набра сумата от **320 696 лева или 14%** от общите приходи от корпоративно фондонабиране. Мейлингите през годината бяха четири, изпратени в дните преди Великден, във връзка с 1 юни – Ден на детето, в началото на септември – преди старта на новата учебна година, и преди Коледа. Независимо от отчетения ръст, цел през 2025 г. остава набавяне на нови адреси, до които да се изпраща мейлинга, за да се гарантира постигането на заложената приходна цел през 2025 г.

Предметните дарения през 2024 г. за пореден път надхвърлиха поставената цел, като достигнаха **296 087 лева или 13%** от общите приходи. Сред най-щедрите дарители се открояват Телелинк ЕАД – 72 257 лева, Ромстал България ЕООД - 33 617 лева, Хенкел България ЕООД -15 594 лева, служителите на ДП Ръководство въздушно движение – 9 300 лева.

Петият приходен сегмент, генерирал приходи от **62 102 лева или 3%** от общите приходи, набрани от отдел Корпоративно фондонабиране, е продажбата на поздравителни картички и брандирани продукти. И през 2024 г. се запази трайната тенденция към увеличаване на поръчките на електронни коледни картички. Традиционните печатни картички, изработени на основата на детски рисунки, както и авторските коледни дизайни бяха оценени както от досегашните, така и от нови клиенти.

Можем да се похвалим и с първата по рода си активност, съвместно с бранда ZEWA, която в рамките на промоционална кампания раздаде като награди на избрани свои клиенти ко-брандирани продукти – чаши и тениски с кауза, предлагани в електронния магазин на SOS Детски селища България, а голямата награда бе уикенд в SOS детско селище Трявна.

Комуникации и връзки с обществеността

Сред най-големите постижения на организацията за последните две години е устойчивата трансформация на детските селища. Съответно най-сериозното предизвикателство по отношение на комуникацията ни през 2024 г. бе да обясним пред широката общественост трансформацията, през която минават детските селища, защото ни познават най-вече като доставчик на приемна грижа, а самата приемна грижа също търпи развитие.

Ето защо стартирахме проактивна комуникация на тема „Когато грижата за децата надхвърля пределите на детските селища“. Разпратихме съобщение до медиите и разказахме в немалко телевизионни и радио ефири (NOVA TV, БНТ, България Он Еър, БНР, Дарик Радио и др.), че SOS моделът, който всички познават отпреди, е създаден веднага след Втората световна война, когато мъжете са били на фронта, останали са много сираци и решението е била една жена (SOS майката) да се грижи за 6, 7 деца. Днес, реалността е друга и SOS моделът се е променил. Грижата е извън пределите на детските селища – тя е в градовете, близо до нас. Днес и децата, които имат нужда от грижа, си имат родители, но те изпитват затруднения да се грижат за децата си и наш ангажимент е да подкрепим не само децата, но и техните биологични родители, за да не се стига до раздялата между тях.

В основата на комуникацията ни стоеше клеймът, че като естествен отговор на нуждите на обществото детските селища се разширяват извън техните предели и се превръщат в комплекси от дейности и услуги, свързани с деца и семейства.

Говорихме открито за SOS Детско селище Дрен, в което пилотирахме "Център по приемна грижа", развиваме творческата ни база ДренКо – част от социалното ни предприятие, приходите, от което инвестираме в програмите за младежи и даваме възможност на много млади семейства, които са избрали да живеят и отглеждат децата си в Дрен и околните села да запишат децата си в детската ни градина "Дренчета".

Широко комуникирахме и новите услуги, които поехме да управляваме през 2024 г., а именно - Кризисния център за непридружени деца бежанци в Русе и Наблюдавано жилище за младежи от 18 до 25 години във Велико Търново. Медиите направиха интервюта с ръководителите на услугите.

Разбира се, освен новите услуги, ние се гордеем с традиции и устойчивост. Центровете ни за настаняване от семеен тип във Велико Търново отбелязаха 25 години през март и това също беше отразено в медиите.

Във фокуса на комуникацията ни през 2024 г. беше и другото направление, в което работим – превенцията.

Реалността е такава, че днес едно на всеки десет деца и младежи е разделено от семейството си, изоставено, negliжирано, принудено да живее в среда на насилие или без необходимата подкрепа. Последиците от това остават за цял живот, създавайки порочен цикъл, който се повтаря от поколение на поколение. Ние сме тук, разбира се, с нашите партньори, за да прекъснем този цикъл на negliжиране, насилие и изоставяне и в най-добрия случай да го предотвратим.

И това всъщност е НАЙ-ГОЛЯМОТО ни постижение, най-големият ни успех – прекъсването на цикъла на negliжиране, насилие, изоставяне и в най-добрия случай предотвратяването му.

Правим го благодарение на нашите Центрове за обществена подкрепа. Именно чрез тях подкрепяме семействата в риск, за да не се стига дотам да изоставят децата си.

За да популяризираме дейността им, разчитаме най-вече на разказването на лични истории (storytelling), на семейства, които вече сме подкрепили или подкрепяме в момента. За да стигнем до по-широката аудитория, договорихме партньорства с информационния сайт „Actualno.com“ и „Мама Нинджа“, които активно разказваха нашите истории.

За да популяризираме допълнително дейността на нашите Центрове за обществена подкрепа използвахме и онлайн конференцията на Централна и Източна Европа, Централна Азия и Близкия изток, организирана от SOS Детски селища: "Укрепване на семействата, защита на децата" и договорихме наши телевизионни участия, в които разказахме не само какви са причините семействата да изоставят децата си, но и какво правят нашите центрове за обществена подкрепа, за да не се стига дотам.

През цялата година редовно бяха отразявани всички инициативи и събития за застъпване за правата на децата – в това число обученията и конференциите по проект „Заедно“, посещенията в Омбудсмана и Министерството на младежта и спорта, срещите на Детския експертен съвет и Младежкия консултативен съвет. В рамките на проекта бяха разработени и видеа за кампанията „Чуйте нашия глас“, които се разпространиха по всички канали на организацията.

Регулярно бяха комуникирани и всички корпоративни събития, партньорства и проекти (в това число годишните корпоративни награди „Едно семейство“, „Вечер под звездите“, проектите „Youth Can“, „Стъпки напред и с поглед към звездите. Децата откриватели в света на дигиталните технологии и науката“, финансиран от Фондация Еврика и АИКБ.

На ежедневна база в сайта и във всички комуникационни канали на организацията бяха отразявани и инициативите на структурните ни звена. За всички услуги, които предоставяме, бяха изготвени информационни брошури. Създадохме и FB страница за творческата база ДренКо – част от социалното ни предприятие и продължихме да поддържаме профилите на организацията във FB, IG, LinkedIn, Viber, You Tube, както и FB страницата на детската ни градина „Дренчета“.

2024

2024

в данни

Този раздел дава допълнителна представа за начина, по който работим на практика, включително преглед на финансовите резултати и статистиката на програмите, както и партньорствата, които правят нашата работа възможна.

Прозрачност, отговорност и оповестяване

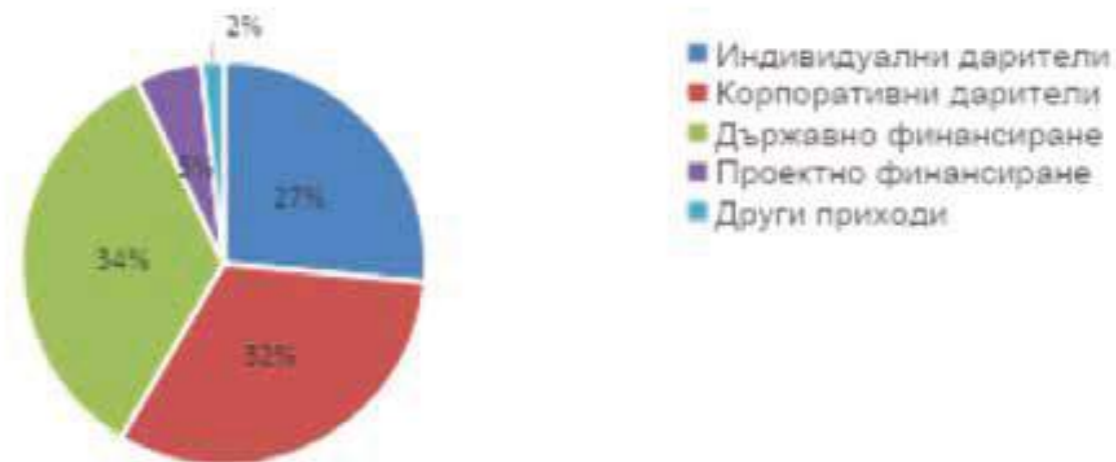
Като сдружение с идеална цел и в обществена полза ние прилагаме „Стандарти за добро управление на гражданска организация“ и приемаме много сериозно задълженията си по отношение на прозрачността и отчетността на управлението. В основата на нашия подход е политиката на SOS Children’s villages International за "Добро управление и отчетност, стандарти за качество". SOS Детски селища България не толерира корупцията под каквато и да е форма и ние се ангажираме непрекъснато да подобряваме нашите рамки за прозрачност, вътрешен контрол и защита на активите.

Нашите дейности и напредък в това отношение са отразени в редовните ни одитирани годишни доклади, които са публично достъпни. Подробният доклад от финансовия одит на SOS Детски селища България е достъпен на нашия уебсайт, както и публикуван в Търговския регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Брой бенефициенти (средно месечно / общо годишно)

	Средно-месечно	Общо годишно
Алтернативна грижа	134	184
Младежко развитие и самостоятелност	34	55
Превенция на раздялата - директно овластяване на семействата	598	729
Превенция на раздялата - общностна работа	219	2627
Обучение и образование	39	327
Хуманитарни дейности	37	70
Общо за Сдружението:	1061	3992

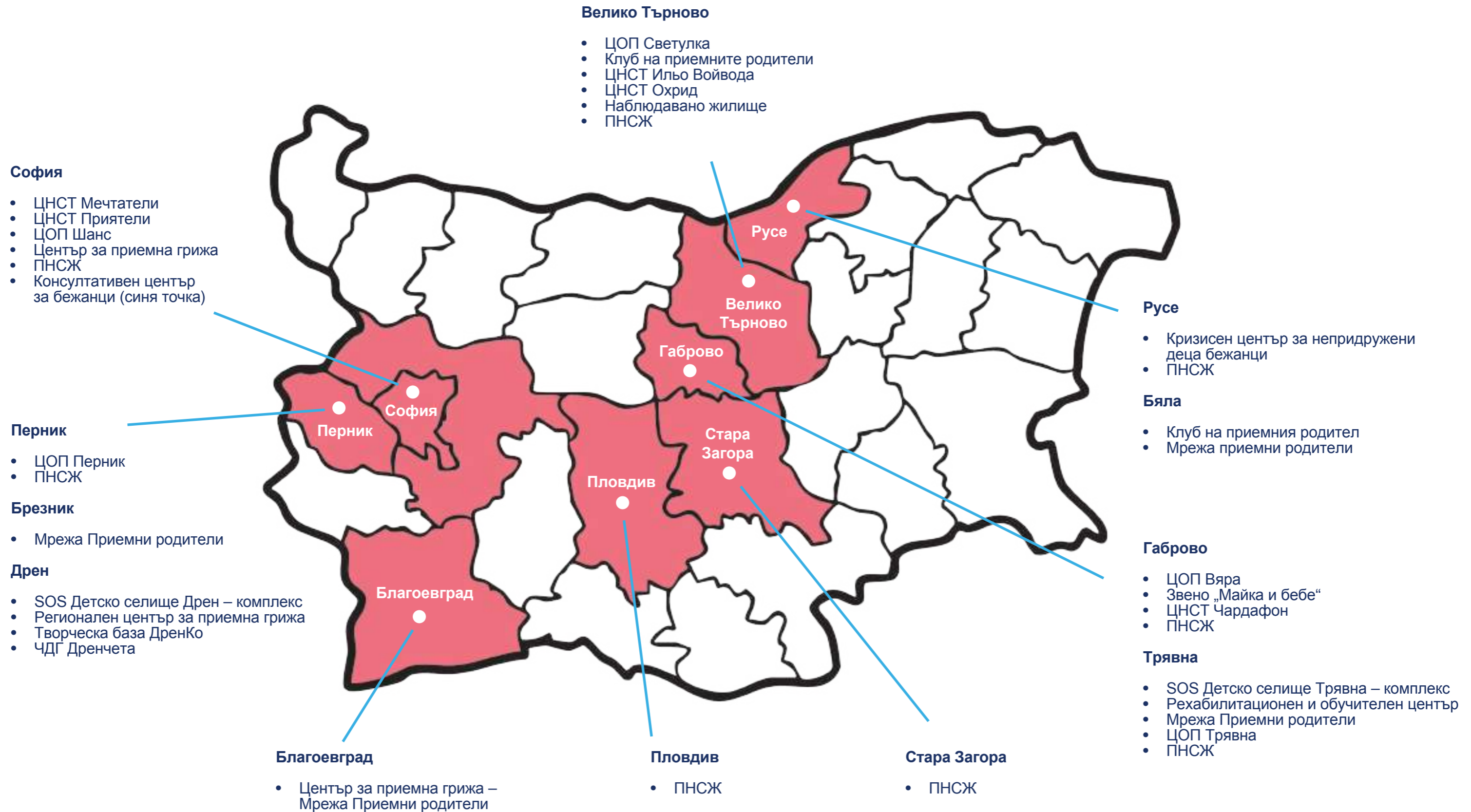
2024 Общо приходи по сегменти

2024 Разпределение на разходите по видове социални дейности

Области и градове, в които работим

ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ 2024

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

SOS Детски селища България
 Финансов отчет
 За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

SOS Детски селища България
 Финансов отчет
 За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

АКТИВ			ПАСИВ		
РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (хил.лв.)		РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (хил.лв.)	
	Текущ а година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
А			а		
Б. Нетекущи (дълготрайни) активи			А. Собствен капитал		
I. Нематериални активи			IV. Резерви		
Програмни продукти и др. подобни права	97	31	Други резерви	738	713
Общо група I	4	31	Общо за група IV	9	713
II. Дълготрайни материални активи			IV. Текуща печалба/ (загуба)	83	25
1. Земи и сгради, в т.ч.:	2,860	2,790	Общо за раздел А:	821	738
- земи	7	7	Б. Провизии и сходни задължения		
- сгради	2,853	2,783	Провизии за пенсии	10	73
2. Машини, производствено оборудване и апаратура	67	48	Общо за раздел Б:	76	73
3. Съоръжения и други	291	219	В. Задължения		
4. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	95	22	Задължения към клиенти и доставчици, в т.ч.:	11	49
Общо за група II:	5	3,079	до 1 година	49	48
Общо за раздел Б:	3,410	3,110	Други задължения, в т.ч.:	11	426
В. Текущи (краткотрайни) активи			до 1 година	270	237
I. Материални запаси			над 1 година	179	189
1. Суровини и материали	322	373	- към персонала	211	191
3. Продукция и стоки, в т.ч.:	8	5	до 1 година	211	191
- стоки	6	5	- осигурителни задължения	38	33
Общо за група I:	6	378	до 1 година	38	33
II. Вземания			- данъчни задължения	8	9
1. Вземания от клиенти и доставчици	158	181	до 1 година	8	9
2. Други вземания	198	50	Общо за раздел В, в т.ч.:	498	475
Общо за група II:	7	231	до 1 година	319	296
IV. Парични средства			над 1 година	179	189
- в брой	14	20			

РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (хил.лв.)		РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	Сума (хил.лв.)	
	Текущ а година	Предходна година		Текуща година	Предходна година
А			в		
- в безсрочни сметки (депозити)	8,958	6,207	Г. Финансирания и приходи за бъдещи периоди	12	8,701
- други парични средства	4	-			
Общо за група IV:	8	6,227			
Общо за раздел В:	7,660	6,836			
Г. Разходи за бъдещи периоди	13	41			
СУМА НА АКТИВА (Б+В+Г)	11,114	9,987	СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В+Г)	11,114	9,987

Приложенията от страница 64 до 83 са неразделна част от този финансов отчет. Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на SOS Детски селища България на 28.04.2025 г.

Valeria Georgieva
 Валерия Георгиева
 Национален директор

Veselin Komitov
 Веселин Комитов
 Председател на УС

Petya Nedkova Andonova
 Петя Недкова Андонова
 Съставител

Заверил съгласно одиторски доклад
 Иван Симов
 27.05.2025

ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ 2024

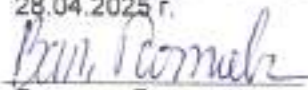
ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

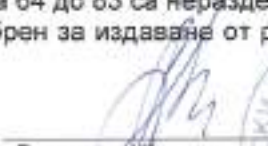
SOS Детски селища България
 Финансов отчет
 За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

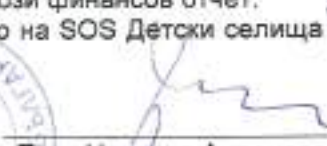
ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

Наименование на разходите	Прил.	Сума в хил. лв.		Наименование на приходите	Прил.	Сума в хил. лв.	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА				I. ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА			
A. Разходи за регламентирана дейност - Други разходи	14	7,114	6,613	A. Приходи от регламентирана дейност			
Б. Административни разходи	14	789	719	Членски внос			
ВСИЧКО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА		7,903	7,332	Други приходи	15	7,893	7,321
II. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ				ВСИЧКО ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА		7,893	7,321
Отрицателни разлики от валутни курсове		87	146	II. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ			
Други финансови разходи		3	3	Положителни разлики от валутни курсове		153	114
ВСИЧКО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ		90	149	III. ПЕЧАЛБА ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		30	71
V. ОБЩО РАЗХОДИ		7,993	7,481	III ОБЩО ПРИХОДИ		8,076	7,506
III. РЕЗУЛТАТ		83	25	IV РЕЗУЛТАТ		-	-
ВСИЧКО		8,076	7,506	ВСИЧКО		8,076	7,506

Приложенията от страница 64 до 83 са неразделна част от този финансов отчет. Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на SOS Детски селища България на 28.04.2025 г.

 Валерия Георгиева
 Национален директор

 Веселин Комитов
 Председател на УС

 Петя Недкова Андонова
 Съставител

Заверил съгласно одиторски доклад

Иван Симов

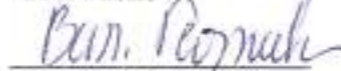
27.05.2025

SOS Детски селища България
 Финансов отчет
 За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

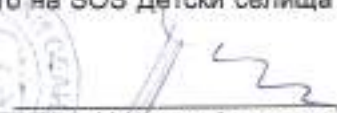
ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Приложение	Сума (в хил.лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Приложение	Сума (в хил.лв.)	
		текуща година	предходна година			Текуща година	предходна година
A. Разходи				Б. Приходи			
1. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:		43	23	1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:		137	116
а) суровини и материали		23	15	а) стоки		86	83
б) външни услуги		20	8	б) услуги		51	33
2. Разходи за персонала, в т.ч.:		50	5				
а) разходи за възнаграждения		42	4	Общо приходи от оперативна дейност	17	137	116
б) разходи за осигуровки		8	1				
4. Други разходи, в т.ч.:		11	9				
а) балансова стойност на продадените активи		10	8				
Общо разходи за оперативна дейност	16	104	37				
6. Счетоводна печалба		33	79				
7. Разходи за данъци от печалбата	17	3	8				
8. Печалба		30	71				
Всичко		137	116	Всичко		137	116

Приложенията от страница 64 до 83 са неразделна част от този финансов отчет. Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на SOS Детски селища България на 28.04.2025 г.

 Валерия Георгиева
 Национален директор

 Веселин Комитов
 Председател на УС

 Петя Недкова Андонова
 Съставител

Заверил съгласно одиторски доклад

Иван Симов

27.05.2025

ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ 2024

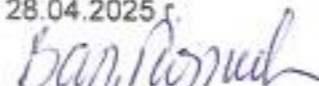
ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

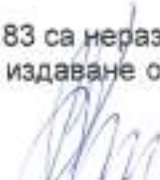
SOS Детски селища България
Финансов отчет
За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

Показатели	Приложение	Капитал на нестопански лица	Други резерви	Текуща печалба/ (загуба)	Общо собствен капитал
а		1	2	5	6
Салдо в началото на отчетния период		-	713	25	738
Финансов резултат за текущия период		-		83	83
Разпределения на печалба		-	25	(25)	-
Собствен капитал към края на отчетния период		-	738	83	821

Приложенията от страница 64 до 83 са неразделна част от този финансов отчет.
Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на SOS Детски селища България на 28.04.2025 г.

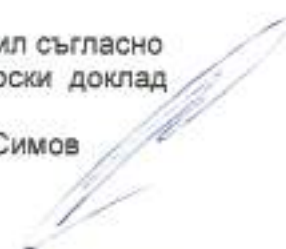

Валерия Георгиева
Национален директор

Веселин Комитов
Председател на УС

Петя Недкова Андонова
Съставител

Заверил съгласно
одиторски доклад

Иван Симов

28.05.2025

ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ 2024

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

SOS Детски селища България
Финансов отчет
За годината, завършваща на 31 декември 2024 г.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПОТОЦИТЕ	Текуща година	Предходна година
I. Наличност на парични средства в началото на периода	6,227	5,542
II. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
A. Постъпления от нестопанска дейност		
2. Постъпления от застрахователи	7	-
3. Постъпления от банкови и валутни операции	143	87
4. Други постъпления	8,059	7,392
Всичко постъпления от нестопанска дейност	8,209	7,479
B. Плащания за нестопанска дейност		
1. Изплатени заплати	3,239	2,399
2. Изплатени осигуровки	1,216	1,014
3. Плащания по банкови и валутни операции	86	125
3. Плащания за услуги	1,032	732
4. Други плащания	1,926	2,621
Всичко плащания за нестопанската дейност	7,479	6,891
B. Нетен паричен поток от нестопанска дейност	730	588
III. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
A. Постъпления от стопанска дейност		
1. Постъпления от продажба на активи и услуги	3	3
2. Постъпления от клиенти	125	106
Всичко постъпления от стопанска дейност	128	109
B. Плащания за стопанската дейност		
1. Плащания за услуги и за придобити активи	50	4
2. Плащания към доставчици	-	7
3. Изплатени данъци	8	1
5. Други плащания	51	-
Всичко плащания за стопанската дейност	109	12
B. Нетен паричен поток от стопанската дейност	19	97
IV. Наличност на парични средства в края на периода	6,976	6,227
V. Изменение на паричните средства през периода	749	685

Приложенията от страница 64 до 83 са неразделна част от този финансов отчет.
Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на SOS Детски селища България на 28.04.2025 г.

Валерия Георгиева
Национален
директор

Веселин Комитов
Председател на УС

Петя Недкова Андонова
Съставител

Заверил съгласно
одиторски доклад

Иван Симов

28.05.2025

Благодарим на нашите партньори

Благодарни сме, че имаме толкова много поддръжници и партньори в цялата страна, които са ангажирани с истинска социална промяна за децата и младите хора. Благодарим на изброените на следващата страница, както и на хилядите други, които правят нашата работа възможна.

Нашата работа не би била възможна без партньорствата ни с правителство и държавни институции, общини, партньори от социалния сектор и неправителствени организации, корпоративни и индивидуални дарители. Тъй като светът продължава да бъде разтърсван от насилие, конфликти и природни бедствия, страната ни е в постоянна политическа и икономическа криза – всички вие ни помагате да останем верни на целта си да защитаваме децата и младите хора, да предотвратяваме раздялата на семействата и да се застъпваме за правата на децата и младежите.

Нашите партньорства се оформят под различни форми и начини. Голяма част от финансовата ни подкрепа идва от хора, които правят големи и малки дарения и които също даряват времето си. Освен това, ние си партнираме с университети и с други организации, фокусирани върху децата, за застъпнически усилия, като например извършване на промяна в системите за закрила на детето или подобряване на качествените алтернативни грижи.

Независимо дали създаваме съвместно нов проект с корпоративен партньор, сътрудничим си с други организации или работим с общини за подобряване на положението за децата на местно ниво, ние ценим експертизата, енергията и новите перспективи, които нашите партньори носят. Най-важното е, че си партнираме с децата, младите хора и семействата, с които работим – не само на програмно ниво, но и чрез застъпничество и подкрепа на техните идеи за промяна. Тази година продължихме да разширяваме ролята си в улесняването на инициативите, ръководени от младежи, и в гарантирането, че младите гласове се чуват от създателите на политики.

Заедно изграждаме обществото, в което всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност!

Послание от дарител

Уважаеми партньори от SOS Детски селища България,

От името на Банка ДСК бихме искали да изразим нашата искрена благодарност за дългогодишното и ползотворно партньорство, което изградихме заедно през последните 15 години. Това партньорство, което стартира през 2010 г., е най-дълго продължаващото за Банка ДСК и е израз на дълбокото доверие, което ни свързва с Вас.

Нашето сътрудничество отразява споделените ни ценности - да се грижим за изграждане на устойчиво бъдеще, като помагаме на децата, както и ангажимента на Банка ДСК към обществото като цяло, описан в платформата ДСК помага.

През всички тези години Банка ДСК подкрепя две приемни семейства – едното в Перник, а другото в Трявна, като децата във всяко едно от тези семейства получават много любов и грижа. Това, което започна като малка стъпка, прерасна в дългосрочна и значима подкрепа, която не само променя живота на децата, но и вдъхновява нас, хората от Банка ДСК, да бъдем част от промяната.

Също така, с гордост можем да споделим, че от 2015 г. Банка ДСК активно участва в набиране на средства чрез дарения посредством нашите банкомати. На всеки картодържател, ползващ банкомат на Банка ДСК, се предлага възможност да направи дарение на стойност 1 лев. Събраните средства постъпват по сметка на SOS Детски селища България и се разпределят по проекти на организацията в подкрепа на каузата на SOS Детски селища България.

Нашите служители активно се включват и в други инициативи, като Коледни базари, закупуване на подаръци за децата за Новогодишни празници и Деня на детето, както и закупуване на сувенири от социални предприятия и други.

През 2024 г. Банка ДСК подпомага SOS Детски селища България, като дарява 745 хил. лв., а от началото на партньорството им е дарила близо 6,7 млн. лв.

Банка ДСК е благодарна на целия екип на SOS Детски селища България за коректността, професионализма и добротата, които даряват на децата в нужда. Благодарни сме за отзивчивостта Ви и усилията, които полагате, за да не остане нашата подкрепа незабелязана и да ни накарате да се чувстваме значими.

Признанията за „Най-щедър и значим корпоративен партньор“ на SOS Детски селища България“, с които сте ни отличавали през годините, са едни от най-ценните за нас.

Вашето усилие и всеотдайност не само че променят съдби, но и вдъхновяват всички нас да бъдем по-добри. Гордеем се с това благотворно партньорство и се надяваме, че ще продължим да работим и помагаме заедно за още много години напред.

С уважение,
Банка ДСК

2024 Списък с нашите партньори

ПРАВИТЕЛСТВЕНИ, МЕЖДУПРАВИТЕЛСТВЕНИ И ОБЩИНСКИ ПАРТНЬОРИ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ
АГЕНЦИЯ ЗА КАЧЕСТВОТО НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО
НАЦИОНАЛНО БЮРО ЗА ПРАВНА ПОМОЩ КЪМ МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО?
ОМБУДСМАН
НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОЛИЧНА ОБЩИНА
ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО
ОБЩИНА ГАБРОВО
ОБЩИНА ТРЯВНА
ОБЩИНА РУСЕ
ОБЩИНА БЯЛА
ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА
ОБЩИНА ПЛОВДИВ
ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД
ОБЩИНА РАДОМИР
ОБЩИНА БРЕЗНИК
ДИРЕКЦИИ „СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“
ОТДЕЛИ „ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО“
ОБЛАСТНИ ЕКИПИ ПО ПРИЕМНА ГРИЖА
МЕСТНА КОМИСИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ (МКБПМНП)
ДИРЕКЦИИ „БЮРО ПО ТРУДА“

ПАРТНЬОРИ ОТ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ И СОЦИАЛНИЯ СЕКТОР

УНИЦЕФ
ВКБООН
МЕЖДУНАРОДНА ОРГАНИЗАЦИЯ ПО МИГРАЦИЯ
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА
„КОАЛИЦИЯ ДЕТСТВО 2025“
ФОНДАЦИЯ „ЗА НАШИТЕ ДЕЦА“
ИСДП
„НОУ-ХАУ ЦЕНТЪР ЗА АЛТЕРНАТИВНА ГРИЖА“ НБУ
ОРГАНИЗАЦИЯ „СПАСЕТЕ ДЕЦАТА“, ИТАЛИЯ
ТЕРАПЕВТИЧЕН ЦЕНТЪР „СВ. ИЛИЯ“ – ФОНДАЦИЯ „ОБЩНОСТ В ПОМОЩ НА ЗАВИСИМИТЕ“

ДРУГИ ПАРТНЬОРИ

СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
ЧОУ "ПЕТЪР БЕРОН"
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „БЛАГОЙ ПОПОВ“, С. ДРЕН
ЦНСТ 1 и ЦНСТ 2, С. ДРЕН
СУ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГР. БРЕЗНИК
ОУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ, С. НОЕВЦИ, ОБЩ. БРЕЗНИК
ДЕТСКА ГРАДИНА "БРЕЗИЦА", ГР. БРЕЗНИК
ДРУГИ ДЕТСКИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ
ОБЩОПРАКТИКУВАЩИ ЛЕКАРИ И ПЕДИАТРИ
ФТС БЪЛГАРИЯ
КПМГ БЪЛГАРИЯ

ВОДЕЩИ ДЪЛГОСРОЧНИ КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

БАНКА ДСК – НАЙ-КРУПЕН КОРПОРАТИВЕН ПАРТНЬОР, ВЕЧЕ 15 ГОДИНИ, ОТ 2010 ГОДИНА ДО МОМЕНТА

ПЛАТИНЕНИ КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

УНИКРЕДИТ КЪНСЮМЪР ФАЙНЕНСИНГ ЕАД
БАЙЕРСДОРФ БЪЛГАРИЯ ЕООД
ПРОГРЕС СОФТУЕР ЕАД

ЗЛАТНИ КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

ПУРМЕРУЛ ООД
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА АД
ПЕПКО БЪЛГАРИЯ ЕООД
ОМВ БЪЛГАРИЯ ООД
ДМ БЪЛГАРИЯ ЕООД
БОРИКА АД
БИЛЛА БЪЛГАРИЯ ЕООД
АГЕНЦИЯ ЗА СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯ ЕАД

СРЕБЪРНИ КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

ЗК УНИКА АД
ГЕОТРЕЙДИНГ АД
БУЛТЕРМОСТРОЙ ЕООД
СОФИЙСКА ВОДА АД
КОМЕ ООД
ФОНДАЦИЯ ЕВРИКА
ГРАБО МЕДИЯ АД
ТЕЛЕЛИНК ЕАД
ТЕД БЕД ЕАД
ВИВАКОМ
БАРИНГА БЪЛГАРИЯ
КАРГИЛ БЪЛГАРИЯ

БРОНЗОВИ КОРПОРАТИВНИ ПАРТНЬОРИ

СТАР АЛИАНС ЕООД
ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ ЕООД, Ст. Загора
ФАРМАТРЕЙД ЕООД
ТРАНС УЪРЛД ЕВРОПА ООД
АИППМП МЕДИХОУП ЕООД
УНИВЕРСУМ В ЕООД
ХЕНКЕЛ БЪЛГАРИЯ ОПЕРЕЙШЪНС ЕООД
МЕЛБОН АД
КРЕМИО ЕАД
ПЕТРУС ЕООД
АИППМП Д-Р ХРИСТО ХРИСТОВ ЕООД
ГЕОТОН БЕТОНОВИ ИЗДЕЛИЯ ООД
ХЕРМЕС ИНЖЕНЕРИНГ ООД
ГЛОВОАП БЪЛГАРИЯ ЕООД
НЕОПЪРЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД
ВИП ЕСТЕЙТС ООД
АЕЦ КОЗЛОДУЙ ЕАД
КОРТИЕР ЕООД
АЕСТА ЕООД
ЛИБХЕР - ХАУСГРЕТЕ МАРИЦА ЕООД
ДП РЪКОВОДСТВО ВЪЗДУШНО ДВИЖЕНИЕ
ПАЛАХУТЕВ ТРАВЕЛ ЕООД
СПОРТ ДЕПО АД
ДУНАПАК РОДИНА АД
ФМ САЛУШЪНС ЕООД
ИЗИДА ООД
РЕМИКС ГЛОБЪЛ АД
ГЕРАДА ООД
ТЕХНОПОЛИС БЪЛГАРИЯ ЕАД
СТАРС ТРАВЕЛ ЕООД
ТЕСИ ООД
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД
РОМСТАЛ БЪЛГАРИЯ ЕООД
ИНГРАМ МИКРО ГБС ЕООД
DHL БЪЛГАРИЯ
ЕСТИ (ZEWA)
АДВОКАТСКО ДРУЖЕСТВО ТАБАКОВ, ТАБАКОВА И СЪДРУЖНИЦИ
ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК

Регистрация и органи на управление

Сдружение „SOS Детски селища България“ („Сдружението“), е регистрирано като сдружение с нестопанска цел по Закона за юридическите лица с нестопанска цел с решение № 1 от 15.03.1991 г. на Софийски градски съд по ф. д. № 8027/1990 г.

Седалището и адресът на управление на Сдружението е Република България, град София 1618, община Овча Купел, ул. Паскал Тодоров 8А.

Сдружението се основава на частната инициатива. Като благотворителна организация е създадено с цел подпомагането, идейното разпространение и практическото осъществяване идеята за SOS детските селища в България с директна грижа за деца в риск, услуги в учебно-производствени и други дейности, свързани с предмета на основната дейност, за която е регистрирано.

Сдружението извършва дейност в обществена полза чрез осигуряване на закрила и грижи в управляваните от Сдружението Програми SOS Детски селища за отглеждането и възпитанието на деца в България, останали без родителска подкрепа, деца от разделени семейства, без оглед на тяхната религиозна, етническа и расова принадлежност. Тези ангажименти продължават до момента на израстване и достигане на икономическа независимост и социална адаптация за всяко дете в SOS грижа.

Други аспекти от дейността на Сдружението са подкрепа на деца и младежи, настанени в младежките домове, подкрепа семейства в риск чрез специално създадени центрове за обществена подкрепа, както и подкрепа на приемни семейства, подкрепа на напускащите грижа чрез специално създадена програма за начало на самостоятелен живот.

Сдружението е член на международната организация SOS Детски селища Интернационал.

Управителен съвет 2024

Орган на управление на Сдружението е Управителният съвет, който се състои от Председател, Заместник-председател и пет члена в състав:

Веселин Комитов	- Председател
Анелия Димитрова	- Зам. Председател
Елеонора Сърбова	- Член
Проф. Георги Петров	- Член
Теодор Карайончев	- Член
Щерияна Данова	- Член
Ало Тамсалу	- Член, Представител на SOS Детски селища Интернационал, заместен от Тотко Татъзов - Член, избран на редовно Общо събрание на 04.06.2024 г.

Сдружението се представлява от Председателя на Управителния Съвет Веселин Николов Комитов. Съгласно чл. 10 от Устава на Сдружението и Правилника за организация дейността на Управителния съвет, оперативната дейност на Сдружението SOS Детски селища в България се ръководи от Национален ръководен екип и Национален изпълнителен директор.

**Национален
изпълнителен директор:**
Валерия Георгиева
Дата: 28.04.2025 г.
гр. София